

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2013

Tereza Černochová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Tereza Černochová

**Právní problematika posuzování vlivů na
životní prostředí**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Petra Humlíčková, Ph.D.

Katedra: Katedra práva životního prostředí

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 3. ledna 2013

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci zpracovala samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že tato diplomová práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 3. ledna 2013

.....

Tereza Černochová

PODĚKOVÁNÍ:

Jsem upřímně vděčná JUDr. Petře Humlíčkové, Ph.D., jakožto vedoucí mé diplomové práce, která s trpělivostí konzultovala mé kroky. Děkuji RNDr. Milanu Macháčkovi, autorizované osobě ke zpracování dokumentace a posudku, jehož podnětné konzultace rovněž přispěly ke konečné podobě mé práce. V neposlední řadě velice děkuji členům své rodiny za jejich podporu, a zejména oběma svým rodičům za podmínky, které mi pro psaní této práce umožnili.

Obsah

Úvod	7
1 POJEM EIA, CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ PROCESU EIA A JEHO HISTORICKÝ VÝVOJ	9
1.1 Vymezení pojmu a základní principy procesu EIA	9
1.2 Vývoj procesu EIA v mezinárodním právu	14
1.2.1 Aarhuská úmluva	15
1.3 Právní úprava EIA v Evropské unii	19
1.3.1 Směrnice Rady 85/337/EHS	19
1.3.2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU	20
2 PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA EIA V ČR	24
2.1 Předmět, cíl a způsob posuzování	26
2.2 Účastníci řízení	28
2.3 Fáze procesu	31
2.3.1 Předběžné projednání	31
2.3.2 Oznámení	31
2.3.3 Zjišťovací řízení	33
2.3.4 Zadání a zpracování dokumentace	34
2.3.5 Posudek	36
2.3.6 Veřejné projednání	37
2.3.7 Vydání stanoviska	38
2.4 Zapojení veřejnosti do procesu EIA	40
2.4.1 Právo na informace	40
2.4.2 Účast veřejnosti na rozhodovacích procesech	42
2.4.3 Právo na soudní přezkum	43
2.5 Procedurální vazby procesu EIA a stavebního zákona	47
2.5.1 Regulační plán	48
2.5.2 Územní řízení	49
2.5.3 Stavební řízení	51

3	PROCES EIA V KRAJI VYSOČINA	52
3.1	Statistika procesu EIA v kraji Vysočina	52
3.2	Stanovisko EIA v navazujícím územním a stavebním řízení.....	55
3.3	Analýza zjištěných dat a průzkumu	57
	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	ABSTRAKT	71
	ABSTRACT	72
	SUMMARY / Legal Issues of the Environmental Impact Assesment	73
	KLÍČOVÁ SLOVA / KEY WORDS	74
	PŘÍLOHY	75

Úvod

*„Nemyslím, že měřítkem civilizace
je výška jejích betonových budov,
ale spíš to, jaký získali lidé vztah
ke svému prostředí a svým bližním“
(F. G. a G. S. Lombardovi)*

Právo životního prostředí zakotvuje instituty a normy, které lidskou činnost regulují a její negativní dopady na životní prostředí se snaží minimalizovat na co nejnižší možnou úroveň. Domnívám se, že tato oblast práva zastává ve společnosti velmi důležitou roli a toto uvědomění podnítilo můj zájem o bližší zkoumání vybrané problematiky.

V diplomové práci se budu podrobně zabývat institutem, který je koncipován jako preventivní nástroj v ochraně životního prostředí. Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí – *Environmental Impact Assessment*, dále jen EIA (posuzování vlivů koncepcí – *Strategic Environmental Assessment*, není předmětem mé práce) má svůj nezastupitelný význam v ochraně životního prostředí zejména proto, že prostupuje všemi jeho složkami.

Cílem mé diplomové práce je pojmut proces posuzování vlivů na životní prostředí v souvislostech. Vzhledem k náročnosti a rozsahu daného tématu se budu věnovat pouze vybraným otázkám procesu EIA. Některé prvky procesu, zejména mezistátní posuzování a souvislosti záměrů se soustavou NATURA 2000, nebudou v práci obsaženy. Proces EIA podrobím zkoumání po stránce teoretické – kladu si za cíl vymezit institut posuzování vlivů na životní prostředí, zaznamenat jeho vznik a postupný historický vývoj v mezinárodních dokumentech až po jeho uzákonění v České republice a také nastínit provázanost procesu EIA se stavebním zákonem. V návaznosti na to se zaměřím na proces po stránce praktické.

Diplomovou práci po formální stránce rozčlením pro její přehlednost do tří částí. První část diplomové práce věnuji charakteristice samotného pojmu EIA, principům procesu a historickému vývoji. Pro oblast ochrany životního prostředí v kontextu s procesem EIA jsou významné dvě mezinárodní úmluvy. *Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech*

životního prostředí (Aarhuská úmluva) a *Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států* (Espoo konvence). Dále se budu detailněji zabývat pouze Aarhuskou úmluvou. Navazující kapitola je cílena na zakotvení institutu na úrovni unijní a tedy směrnícím EIA.

V druhé části diplomové práce podrobím rozboru jednotlivá ustanovení zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. V první kapitole se zmíním o předmětu a způsobu posuzování vlivů záměrů na území České republiky. V druhé kapitole se budu věnovat jednotlivým subjektům, které do procesu EIA vstupují, v další kapitole pak navážu jednotlivými fázemi procesu. Důležitou součástí procesu EIA je účast veřejnosti. Vzhledem k tomu, že Česká republika má problémy s implementací některých ustanovení Aarhuské smlouvy a směrnice EP a Rady 2011/92/EU, budu se tímto dílčím tématem zabývat v kapitole čtvrté. Na konec druhé části zaznamenám vazbu mezi procesem EIA a zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V poslední části práce upřu svou pozornost k praktickým otázkám procesu EIA v kraji Vysočina. Hodlám provést statistiku situace od roku 2002 a vyhodnotím výsledky procesu v posledních třech letech. Stěžejní částí procesu EIA na Vysočině bude praktická analýza respektování stanoviska EIA v navazujícím správním řízení, což je jednou z diskutabilních otázek praxe procesu EIA. Prozkoumám, jak jsou dodržovány podmínky stanoviska EIA v územním a stavebním rozhodnutí podle stavebního zákona.

Diplomová práce vychází z právní úpravy platné ke dni 30. listopadu 2012.

1 POJEM EIA, CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH PRINCIPŮ PROCESU EIA A JEHO HISTORICKÝ VÝVOJ

1.1 Vymezení pojmu a základní principy procesu EIA

Posuzování vlivů představuje způsob, jakým se vyhodnocují dopady lidské činnosti na životní prostředí. Jeho účelem je získat informaci o tom, zda může plánovaná činnost zásadním způsobem negativně ovlivnit životní prostředí. Všem takovým nevhodným zásahům je důležité předcházet, proto je zapotřebí, aby proces proběhl před konkrétní realizací.

Posuzování vlivů na životní prostředí je specializovaný proces. Osoba, která plánuje realizovat určitou činnost, oznámí svůj záměr příslušnému úřadu.¹ Ten následně pověří oprávněnou osobu, aby se k dané věci vyjádřila, a s přihlédnutím k závěrům tohoto odborného výstupu vydá stanovisko, že zamýšlená činnost má nebo nemá negativní vliv na životní prostředí. Toto stanovisko je klíčové v navazujících řízeních, ve kterých se například rozhodne, zda se daná stavba postaví či nikoliv. Cílem zmíněné procedury je omezit stavitelské aktivity. Ne veškeré, ale pouze ty, které by mohly mít negativní dopad na životní prostředí.

Pouze zkratkovitě jsem tímto nastínila, v čem proces posuzování vlivů spočívá. Aby bylo možné pochopit důležitost celého procesu, je zásadní si uvědomit, že celé právo životního prostředí je vybudováno na základních principech ochrany životního prostředí. „*Ochrana životního prostředí je od svého počátku provázena snahou formulovat určité obecné postuláty, které by vyjadřovaly, v návaznosti na specifika životního prostředí, její potřebu, účel a vytčené cíle.*“² Posuzování vlivů má v ochraně životního prostředí klíčové postavení zejména proto, že je považováno za průřezový nástroj ochrany. „*Posuzování vlivů řadíme mezi průřezové nástroje ochrany životního prostředí. Takové označení vyplývá ze skutečnosti, že se jedná o nástroj, jehož prostřednictvím zajišťujeme ochranu životního prostředí jako celku, a nikoliv pouze jeho jednotlivých složek.*“³ Domnívám se,

---

¹ Záměry, které spadají do kategorie I. se posuzují vždy a příslušným orgánem je Ministerstvo životního prostředí a orgány výkonu státní správy. Záměry spadající do kategorie II. podléhají posuzování, pokud tak stanoví závěr zjišťovacího řízení, přičemž příslušné jsou zde krajské úřady.

² DAMOHORSKÝ, M. a kol.: *Právo životního prostředí*. 3.vyd. Praha : C. H. Beck, 2010., str. 49.

³ Tamtéž, str. 218.

že proces EIA výrazně přispívá k naplnění jednotlivých zásad, na kterých je právo životního prostředí vybudováno. Mezi tyto principy patří:⁴

- princip trvale udržitelného rozvoje
- princip prevence
- princip předběžné opatrnosti
- princip ekologické únosnosti zatížení území
- princip informovanosti a účasti veřejnosti
- princip komplexní a integrované ochrany

Princip trvale udržitelného rozvoje

Ochrana životního prostředí, jakožto základní lidská hodnota, je zaručena Listinou základních práv a svobod v čl. 35 odst. 1, podle níž máme všichni právo žít v příznivém životním prostředí. Důležitost životního prostředí a zodpovědný přístup k jeho ochraně má na paměti i zákon o životním prostředí,⁵ podstatu principu trvale udržitelného rozvoje definuje ve svém ustanovení § 6: *„Rozvoj, který současným i budoucím generacím zachová možnost uspokojovat jejich základní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“*⁶

Princip prevence

Vliv průmyslové činnosti má významný dopad na změny životního prostředí a ty mohou být mnohdy fatální. Z ekologického hlediska (způsobení nevratné změny na ŽP), ale i ekonomického (vysoké náklady na následné odstraňování problému, jež jsou mnohdy vyšší než preventivní opatření) je výhodnější nepříznivým důsledkům předcházet nebo je alespoň minimalizovat. K zajištění tohoto principu slouží právě institut posuzování vlivů na životní prostředí. Celá koncepce je založena na preventivních opatřeních, aby se důsledky zamýšlené činnosti zvažovaly ještě před samotnou realizací.

---

⁴ KOLEKTIV AUTORŮ: *Správní procesy v právu životního prostředí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2010, str. 208.

⁵ Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Ustanovení §6 zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Princip předběžné opatrnosti

S principem prevence velmi úzce souvisí princip předběžné opatrnosti. Nad odpovědí, jaké negativní dopady opravdu mohou nastat, vždy visí otazník. Je třeba důkladně zvážit všechny důsledky včetně těch nejhorších možných. Aby se zabránilo jejich vzniku, je zapotřebí učinit všechna preventivní opatření, a to i v situaci, kdy není jisté, zda vůbec nebo s jak vysokou pravděpodobností ke skutečnému poškození dojde. Přesné znění vystihuje ustanovení § 13 zákona č. 17/1992 Sb.: *„Lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození životního prostředí, nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají poškození zabránit*

Princip ekologické únosnosti zatížení území

Princip únosnosti by se dal definovat jako přípustná míra zatěžování životního prostředí. *„Únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškození životního prostředí, zejména jeho složek, funkci ekosystémů nebo ekologické stability.“*⁷ Při procesu EIA je brán na zřetel tento princip v rámci uplatňování principu prevence a společně s ostatními principy tak napomáhá k naplnění zásady trvale udržitelného rozvoje.

Princip informovanosti a účasti veřejnosti

Právním základem této zásady je Listina základních práv a svobod.⁸ Čl. 35 odst. 2 Listiny deklaruje právo každého na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí přírodních zdrojů. Záležitosti týkající se životního prostředí se dotýkají nás všech. Je ve veřejném zájmu podílet se na jeho ochraně. K uplatnění této ústavní zásady je zapotřebí, aby byla veřejná správa v těchto záležitostech otevřená kontrole veřejnosti. Veřejnost musí mít možnost přístupu k přípravě dokumentů, účastnit se řízení, jež by mohla mít negativní vliv na životní prostředí. Taktéž musí být zaručeno právo na soudní ochranu v případě, že toto ústavní právo bude porušeno. Tento princip deklaruje Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti při rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech

---

⁷ TICHÁ A KOLEKTIV: *Slovník pojmů užívaných v právu životního prostředí*. 1. vyd. Praha ABF : ARCH, 2004, str. 335.

⁸ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., v textu dále jen „Listina“.

životního prostředí (více viz kapitola „Aarhuská úmluva“) V české právní úpravě byl princip zakotven v informačních zákonech.⁹

Existují dva základní typy posuzování. Rozlišujeme posuzování vlivů koncepcí (dokumentů a plánů známé také jako strategické posuzování). Druhým typem je posuzování záměrů (jinak řečeno projektové posuzování), které svou pozornost zaměřuje na posouzení vlivů konkrétních záměrů. Ve své práci se nadále budu hlouběji věnovat pouze posuzování vlivů záměrů.

Princip komplexní a integrované ochrany

Negativní důsledky jedné složky životního prostředí přechází do dalších složek a tím dochází k poškození celého ekosystému.¹⁰ Životní prostředí je třeba chápat v souvislostech, a proto cílem toho principu je dosáhnout vysoké úrovně ochrany celku. Z tohoto hlediska je důležité rozvíjet spolupráci právní regulace s rovinou politickou (tj. strategie, plány a programy různých sektorů). Integraci lze chápat jako procesní aspekt komplexnosti. Integrace ochrany životního prostředí spočívá v začlenění ochrany životního prostředí do ostatních sfér právní úpravy. Rysem principu komplexnosti v procesu EIA je skutečnost, že se vlivy posuzují z hlediska vlivů na jednotlivé složky životního prostředí, ale také ve vzájemné interakci mezi jednotlivými složkami.

Tyto obecné zásady doplňují některé další, zejména:

Princip efektivnosti

Smyslem procesu EIA není posuzovat všechny záměry, nýbrž pouze ty, které mohou mít negativní vliv na životní prostředí. Tohoto principu se aktuálně dovolává i návrh nové směrnice,¹¹ která zdůrazňuje, že procesu EIA by měly podléhat opravdu pouze případy s významným vlivem na životní prostředí. K tomu, aby byly nevýznamné záměry z hlediska vlivu na životní prostředí z procesu EIA vyloučeny, slouží zjišťovací řízení. Důležitým faktorem jsou bezesporu včasné informace, které jsou předpokladem pro vyjádření dotčených subjektů k plánovanému záměru.

---

⁹ Zákon č. 106/1999 Sb., o právu na svobodný přístup k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ DAMOHORSKÝ, M. a kol.: *Právo životního prostředí*. 3.vyd. Praha : C. H. Beck, 2010., str. 52.

¹¹ Návrh směrnice, kterou se mění směrnice EP a Rady 2011/92/EU, ze dne 26 října 2012.

Princip transparentnosti a otevřenosti

Podstatným prvkem k zajištění transparentnosti procesu je možnost kontroly ze strany veřejnosti. Proces EIA je zpřístupněn všem, kteří mají na jeho účasti zájem. Nabízí se možnost vyjádřit se k oznámení, dokumentaci nebo posudku. Je velmi důležité zajistit veřejnosti účinné mechanismy k zapojení se do procesu a jeho kontrole. V zájmu zajištění objektivnosti jsou na osobu zpracovávající dokumentaci a posudek kladeny odborné požadavky.

1.2 Vývoj procesu EIA v mezinárodním právu

Prvním právním aktem, který proces EIA zaznamenal, byl americký zákon o ochraně životního prostředí (*National Environmental Policy Act*, tzv. *NEPA*), jehož účinnost se datuje k roku 1970. Poněvadž mnohé nepříznivé důsledky přesahují hranice jednoho státu, ochranu životního prostředí je třeba zajistit na celosvětové úrovni. To je také důvodem vzájemné spolupráce mezi státy a snahy vytvořit alespoň obecný právní rámec mezinárodní ochrany ŽP. Dalším důležitým mezníkem se stalo uskutečnění Konference OSN o životním prostředí a jeho rozvoji. Konference se konala v Riu de Janeiru v červnu roku 1992 a pro oblast trvale udržitelného rozvoje přinesla několik zásadních závěrů. Dokumenty, které se dotýkají procesu posuzování vlivů na životní prostředí, jsou Deklarace o životním prostředí a rozvoji a Agenda 21.¹²

Deklarace o životním prostředí a rozvoji¹³ je tvořena 27 zásadami, do nichž jsou promítnuty zásady a principy klíčové pro ochranu životního prostředí. Zásada 15 deklaruje princip prevence: „*Státy by měly podle svých možností maximálně uplatňovat preventivní přístupy v ochraně životního prostředí. Tam, kde hrozí vážné či nevratné škody, nebude využito nedostatku plného vědeckého poznání jako argumentu pro odklad nákladově účinných opatření k zabránění znehodnocování ŽP.*“ Zásada 17 výslovně zakotvila princip hodnocení vlivů na životní prostředí: „*Hodnocení vlivu na životní prostředí jako nástroj státní politiky se provádí u těch navrhovaných činností, jež pravděpodobně budou mít zásadní negativní vliv na životní prostředí a jsou předmětem rozhodování příslušného státního orgánu.*“ Věcně s touto zásadou souvisí Zásada 19: „*Státy včas předem upozorní a poskytnou důležité informace potenciálně postiženým státům o činnostech, jež mohou mít význačný negativní environmentální vliv působící přes státní hranice a otevřeně se poradí s těmito státy již v počátečním stádiu.*“

Agenda 21 je dokument, který představil návrhy kroků k jednotlivým pilířům trvale udržitelného rozvoje. Tento akční plán je členěn do 4 částí (*sociální a ekonomická dimenze, ochrana a obhospodařování zdrojů, posilování úlohy velkých skupin, prostředky realizace*). Jednotlivé prvky procesu EIA se promítají do různých ustanovení dokumentu,

---

¹² Jedná se o dokumenty, které nejsou právně závazné a vynutitelné. Více k pojmu „soft law“ viz. ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P.: *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2008, str. 118 a násl.

¹³ Text Deklarace z Ria de Janeiro dostupný na:

http://www.unesco.org/education/information/nfsunesco/pdf/RIO_E.PDF

zejména do druhé části, která se zabývá problémy spojenými s ochranou atmosféry, zdrojů vod, lesů, biodiverzity a také třetí části, která se věnuje tématu zapojení široké účasti veřejnosti.

Ve vývoji procesu EIA hrály zásadní roli dvě mezinárodní smlouvy. Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (Espoo úmluva) a tzv. Aarhuská úmluva, která se stala pro proces EIA přínosnou zejména v oblasti účasti veřejnosti. Podrobněji se budu věnovat pouze druhé výše zmíněné úmluvě. Požadavky z ní vyplývající jsou zásadní pro unijní úpravu procesu EIA, stejně jako i zákon č. 100/2001 Sb., zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

1.2.1 Aarhuská úmluva

Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (*Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters*)¹⁴, pod tímto názvem byla na čtvrté ministerské konferenci dne 25. června 1998 v dánském městě Aarhus sjednána mezinárodní smlouva, která ve svých ustanoveních poprvé závazně deklaruje princip účasti veřejnosti v procesech týkajících se ochrany životního prostředí¹⁵.

Aarhuská úmluva vstoupila v platnost dne 30. října 2001. Doposud ji podepsalo 46 smluvních států včetně Evropského společenství, přičemž ratifikační proces dokončilo 32 států. Česká republika AÚ ratifikovala 6. června 2001 a vyhlášením se Sbírce mezinárodních smluv, k čemuž došlo 4. října 2004, se stala součástí právního řádu ČR¹⁶ a tímto smlouvou ve smyslu ustanovení č. 10 Ústavy.¹⁷ Postavením Aarhuské úmluvy v českém právním řádu se budu věnovat v kapitole týkající se účasti veřejnosti v procesu EIA.

Cíl AÚ lze vyčíst z preambule, která prohlašuje právo občanů na přístup k informacím o životním prostředí, oprávnění podílet se na rozhodování týkající se

---

¹⁴ V textu dále jen „Aarhúská úmluva“ nebo „AÚ“.

¹⁵ Text smlouvy lze nalézt na

<http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43czech.pdf>

¹⁶ Byla vyhlášena pod číslem 124/2004 Sb. m. s.

¹⁷ Čl. 10 ÚZ č. 1/1993 Sb.: *Vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterých ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.*

životního prostředí a pro případ, že by byla tato práva porušena, je třeba zajistit občanům přístup k právní ochraně. Smluvní státy se zavazují k transparentnosti veřejné správy. Článek 1 AÚ deklaruje právo každého z nás na příznivé životní prostředí. Všeobecný zájem na respektování tohoto práva jako nedotknutelného práva jednotlivce, je proto hlavním cílem Aarhuské úmluvy.

Meritorní úprava je obsažena v článku 4 – 9 AÚ, kde jsou práva veřejnosti rozdělena do třech základních pilířů:

- právo na informace
- právo účastnit se rozhodovacích procesů ve věcech životního prostředí
- právo na přístup k právní ochraně.

Pojem veřejnost je v Aarhuské úmluvě vykládán široce. Tato práva jsou garantována každému, tzn. fyzické i právnické osobě.¹⁸

Právo na informace spočívá v oprávnění jednotlivce dozvědět se informace o stavu jednotlivých složek životního prostředí, nezávisle na tom v jaké podobě se tyto informace vyskytují (písemné, zvukové, obrazové, elektronické či jiné).¹⁹ Obsahem poskytované informace může být zpráva o stavu ŽP, bezpečnosti, o kulturních a architektonických památkách, pokud se stavem nebo změnami životního prostředí souvisí, a také jím může být zpráva o činnostech, které mají nebo mohou mít na jednotlivé složky ŽP vliv. AÚ rozlišuje dva druhy přístupu k informacím, tzv. pasivní a aktivní. Pasivní přístup spočívá ve skutečnosti, že informaci státní orgán zpřístupní, má-li ji k dispozici, avšak učiní tak až na základě žádosti. Důvod své žádosti žadatel není povinen uvádět. Environmentální informace má být poskytnuta co nejdříve, nejpozději však do jednoho měsíce po podání žádosti. Výjimečně lze tuto lhůtu pro velký rozsah nebo složitost informace prodloužit o další měsíc. Aarhuská úmluva také zakotvuje možnost zamítnutí žádosti, pouze však v taxativně stanovených případech. V odůvodnění rozhodnutí o zamítnutí informace je třeba tento důvod výslovně uvést a rovněž připojit informaci o možných opravných prostředcích. Vydání tohoto rozhodnutí je vázáno jednoměsíční (případně dvouměsíční) lhůtou. Nad to čl. 4 AÚ výslovně požaduje, aby důvody zamítnutí byly vykládány restriktivně.

Čl. 5 AÚ specifikuje závazek vyplývající z preambule, aby státní orgány měly k dispozici přesné, úplné a aktuální informace o životním prostředí. V tomto případě se

---

¹⁸ Čl. 2 odst. 4 AÚ.

¹⁹ Čl. 2 odst. 3 AÚ.

jedná o tzv. aktivní přístup k informacím. Na státní orgány je kladen požadavek, aby informaci, která se vztahuje k výkonu jejich funkce, měly k dispozici a následně také to, aby ji aktualizovaly. Smluvní státy se zavazují, že způsob zveřejňování bude transparentní a informace budou skutečně dostupné. K tomu mají být zřízeny systémy a elektronické databáze. Prostřednictvím národních zpráv mají státy podávat v pravidelných intervalech zprávu o stavu životního prostředí. Rovněž se zavazují stimulovat k informování některé provozovatele a také vypracovat mechanismus pro zpřístupnění informací o výrobcích. V neposlední řadě Aarhuská úmluva požaduje za potřebné vytvořit registry znečištění životního prostředí.

Pod pojmem „právo veřejnosti na rozhodovacích procesech“ je obsaženo zaprvé oprávnění veřejnosti spolurozhodovat o určitých činnostech, zadruhé schvalování plánů a politik a zatřetí možnost podílet se na přípravě legislativy. Řízení se však může účastnit pouze tzv. dotčená veřejnost (tj. veřejnost, která bude rozhodnutím dotčena na svých právech nebo oprávněných zájmech). Státní neziskové organizace podporující ochranu životního prostředí se považují za dotčené vždy. Primárním požadavkem je včasné zpřístupnění materiálů, které jsou pro rozhodování relevantní. Pro naplnění tohoto ustanovení je třeba stanovit lhůty, které zaručí dostatečný časový předstih pro přípravu k efektivní účasti. Veřejnosti musí být dána možnost předkládat připomínky a vyjadřovat svá stanoviska a tyto požadavky musí být zohledněny v co nejvyšší možné míře.

Třetí pilíř zaručuje veřejnosti přístup k právní ochraně. „*Soudní přezkum podle Aarhuské úmluvy je omezený. Vztahuje se pouze na pasivní poskytování informací podle čl. 4. a na rozhodování o specifických činnostech podle čl. 6 Aarhuské úmluvy.*“²⁰ Čl. 9 AÚ deklaruje veřejnosti následující práva:

- právo na přezkum postupu při odmítnutí informací podle čl. 4 AÚ
- právo na přezkum povolení záměrů, za podmínky, že:
  - veřejnost je záměrem dotčena
  - porušení práva trvá
- právo vznášet námitky proti činnostem, aktům a opomenutím ze strany orgánů veřejné moci i soukromých osob, kterými porušují práva životního prostředí

---

²⁰ MOTZSKE, R., PODSKALSKÁ S: *Aarhuská úmluva ve správní a soudní praxi*. Planeta, 2007, č. 6, str.31.

- právo na přiměřenou a účinnou nápravu nezákonností zjištěných v postupech ve výše uvedených případech.

1.3 Právní úprava EIA v Evropské unii

Právní úprava posuzování vlivů na životní prostředí se na unijní půdě začala formovat již v polovině osmdesátých let minulého století. Klíčovým nástrojem integrace v oblasti životního prostředí jsou směrnice. Směrnice, které se procesu EIA dotýkají, bylo od roku 1985 přijato pět. Odrasovým můstkem se stala Směrnice Rady 85/337/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, (dále jen „první směrnice EIA“).

1.3.1 Směrnice Rady 85/337/EHS

První směrnice EIA byla přijata dne 27. června 1985 v návaznosti na akční programy ze sedmdesátých let a z roku 1983. Podstata procesu EIA spočívá v preventivní ochraně životního prostředí. Vlády jednotlivých členských zemí tehdy deklarovaly, že nejlepší politika v oblasti životního prostředí spočívá především v předcházení vzniku znečištění prostředí u zdroje.

Cílem této směrnice bylo zavést obecné zásady posuzování vlivů na životní prostředí, harmonizovat odlišné právní úpravy a koordinovat postupy v jednotlivých členských zemích.

Výrazné změny přinesla Směrnice Rady 97/11/ES, která reagovala na přijetí Úmluvy o posuzování vlivů na životní prostředí překračující hranice států (tzv. Espoo úmluva). Byla přepracována klíčová Příloha I., zpřísněny některé povinnosti investora, jakož i příslušných úřadů vydávající stanovisko a posíleno postavení veřejnosti.

Další novelizace proběhla v roce 2003 v souvislosti s přijetím Aarhuské úmluvy²¹. Začlenění veřejnosti do rozhodovacích procesů bylo zcela zásadní a novelizace přinesla změny ohledně definic pojmů „veřejnost“ a „dotčená veřejnost“, zavedení soudního přezkumu a lhůt pro jednotlivé fáze procesu a v neposlední řadě rovněž rozšíření působnosti Příloh I. a II.

V roce 2009 byly dosavadní záměry podléhající posuzování podle první směrnice EIA rozšířeny o záměry týkající se geologického ukládání oxidu uhličitého,²² která

---

²¹ Směrnice EP a Rady 2003/35/ES, o účasti veřejnosti na vypracování některých plánů a programů týkajících se životního prostředí a změny Směrnic Rady 85/337/EHS a 96/61/ES.

²² Směrnice Evropského Parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého.

novelizovala přílohy (doplnila bod 16. a 23. v Příloze I. a bod 3. písm. j) a bodu 10. písm. i) v Příloze II). Konečný termín pro provedení transpozice směrnice 2009/31/ES byl 25. červen 2011.

Institut posuzování vlivů na životní prostředí má v evropském právu za sebou 27 let praxe. Za tu dobu byla původní směrnice několikrát podstatně změněna a EK dospěla k názoru, že pro zajištění přehlednosti a srozumitelnosti je třeba přistoupit k její kodifikaci. V únoru 2012 byla platnost první směrnice EIA ukončena a nahrazena Směrnicí EP a Rady 2011/92/EU.

1.3.2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU

Směrnice EP a Rady 2011/92/EU, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí,²³ (dále jen „Směrnice“ nebo Směrnice EIA“) nabyla účinnosti dne 17. února.

Zpráva komise o uplatňování a účinnosti směrnice z roku 2009 uvedla, že „všeobecné podstaty Směrnice 85/337/EHS bylo dosaženo, nicméně zkušenosti s jejím prováděním odhalily celou řadu nedostatků.“ Od června do září 2010 proběhla konzultace se širokou veřejností prostřednictvím internetového dotazníku. Projednávání bylo završeno konferencí, které se zúčastnily zástupci EU, mezinárodních institucí, orgánů veřejné správy, ekologických organizací i akademické obce. Na základě závěrů z konzultace a konference Evropská komise vypracovala návrh nové směrnice, kterou se mění Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 26. října 2012.²⁴ Hlavní nedostatky stávající směrnice spatřuje Evropská komise zejména v oblasti:

- *zjišťovacího řízení* – účelem návrhu je řízení zjednodušit a snížit zbytečnou administrativní zátěž. Návrh počítá s úpravou kritérií přílohy III, stanovení povinného obsahu závěru zjišťovacího řízení včetně jeho odůvodnění a také stanovení lhůty pro vydání závěru.
- *kvality a analýzy procesu EIA* – upřesnění formy a obsahu oznámení, povinné určení obsahu stanoviska EIA včetně povinného posouzení

---

²³ Text lze nalézt na

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:026:0001:0021:CS:PDF>

²⁴ Návrh nové směrnice, kterou se mění směrnice EP a Rady 2011/92/EU ze dne 26. října, text dostupný na: http://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/com_628/1_CS_ACT_part1_v2.pdf

alternativ a odůvodnění, přizpůsobení procesu EIA tzv. novým výzvám jako je změna klimatu, biologická rozmanitost, rizika katastrof, atd.

- *rizika nesouladu procesu EIA vzhledem k ostatním právním předpisům* - návrh požaduje zavést lhůty pro fázi veřejného projednávání, vydání závěru a stanoviska EIA. Navíc pro zajištění koordinace v jednotlivých členských státech vytváří kontaktní místo EIA.

Některá konkrétní znění navrhovaných změn se pro porovnání pokusím zahrnout do současného znění Směrnice EIA.

Cílem evropské úpravy je, aby záměry,²⁵ které mohou mít významný vliv na životní prostředí, byly ještě před vydáním povolení posouzeny z hlediska jejich vlivů. Tato procedura má být zahrnuta do stávajících povolovacích řízení v členských státech. Pokud by to však nebylo možné, je v pravomoci členských států vytvořit pro proces EIA samostatné řízení.

Směrnice požaduje celkové hodnocení vlivů přímých i nepřímých na jednotlivé složky životního prostředí, uvedené v čl. 3, a to nejen z hlediska jejich rozsahu, ale také dle jejich povahy nebo umístění. Soudní dvůr EU v případě Směrnice 85/337/EHS judikoval „*působnost směrnice je rozsáhlá a její cíl velmi široký.*“²⁶

Tato argumentace je pádná, protože nelze vyloučit, aby i svým rozsahem malý záměr měl v případě nevhodně provedené realizace, kupříkladu v chráněné oblasti, naprosto fatální dopady na životní prostředí. Novela Směrnice sice rozšiřuje faktory o nové jevy - biologickou rozmanitost, změnu klimatu, možnost vzniku přírodních katastrof nebo katastrof vyvolaných člověkem, a výslovně požaduje vyhodnocování vlivů pouze těch významných.

Směrnice záměry rozčlenila podle Přílohy I. a II. do dvou kategorií. V prvním případě záměry podléhají posuzování povinně, v druhém případě je členským státům dán prostor pro uvážení. Z toho vyplývá, že státy samy mohou určit, zda záměry v Příloze II.

---

²⁵ Definici záměrů provádí čl. 1 odst. 2, písm. a) *tj. provádění stavebních prací nebi výstavba jiných zařízení nebo děl, nebo jiné zásahy do přírodního prostředí nebo krajiny, včetně těch, které se týkají těžby nerostných surovin.* Navrhovaná novela počítá s upřesněním pojmu podle judikatury Soudního dvora EU tak, aby v sobě zahrnoval nově i *demoliční práce* viz rozsudek C-50/09, viz důvodová zpráva k návrhu směrnice, kterou se mění směrnice 2011/92/EU.

²⁶ Viz rozsudek SDEU ve věci Kraaijeveld, C-72/95, POLITIKA UNIE – Ochrana životního prostředí, *Posuzování vlivů soukromých a veřejných záměrů na životní prostředí – judikatura ke směrnici 85/337/EHS.* ASPI, 2012, č. 1

budou posuzování podléhat případ od případu nebo zda se pro ně obecně stanoví prahové hodnoty a kritéria. Není vyloučena možnost kombinovat oba výše zmíněné přístupy, nicméně v obou případech je nutné dbát kritérií stanovených v Příloze III. Nesmí však docházet k situaci, kdy by státy z posuzování předem vyloučily záměry, které by mohly mít významný vliv na životní prostředí, a tím by tak byl zcela obcházen význam a smysl procesu EIA. „V důsledku toho, bez ohledu na metodu zvolenou členskými státy k určení, zda určitý záměr vyžaduje, nebo ne posouzení, ..., metoda nesmí být na újmu cíli směrnice, který směřuje k tomu, aby žádný záměr, který by mohl mít významný vliv na životní prostředí ve smyslu směrnice, nebyl vyňat z posuzování, ledaže by určitý celý záměr mohl být považován na základě celkového posouzení za nezpůsobitý mít značný vliv na životní prostředí.“²⁷ Novela si klade za cíl úpravu zjišťovacího řízení harmonizovat a zároveň zjednodušit, aby procesu EIA podléhaly pouze záměry, u kterých je skutečně zřejmé, že by významně mohly životní prostředí ovlivnit. V této snaze upřesňuje a poupravuje kritéria Přílohy III., zavádí novou Přílohu II.A, která stanovuje požadavky oznámení v případě záměrů v Příloze II., zavádí tříměsíční lhůtu pro stanovení závěru zjišťovacího řízení i jeho následný obsah včetně dostatečného odůvodnění. Tím zohledňuje požadavky dřívější judikatury: „...je nutné zdůraznit, že rozhodnutí, kterým má příslušný vnitrostátní orgán za to, že povaha záměru nevyžaduje, aby bylo provedeno posouzení jeho vlivů na životní prostředí, musí obsahovat nebo k němu musí být všechny skutečnosti umožňující kontrolu, zda je založeno na odpovídajícím předběžném ověření provedeném v souladu s požadavky směrnice 85/337/EHS.“²⁸

Ve svém ustanovení Směrnice stvrzuje také *právo účasti veřejnosti* a to v rámci všech třech pilířů – právo na informace, účast veřejnosti na rozhodovacích procesech a právo na soudní ochranu podle Aarhuské úmluvy.

Oznamovatel je povinen poskytnout informace o záměru a jeho vlivech, které specifikuje Příloha IV. Tyto a další informace o průběhu procesu, uvedené v čl. 6 AÚ, jsou zcela zásadní proto, aby se veřejnost mohla do procesu EIA účinně zapojit a vyjadřovat tím

---

²⁷ Viz. Rozsudek SDEU ve věci WWF, C-435/97, bod. 45., POLITIKA UNIE – Ochrana životního prostředí. *Posuzování vlivů soukromých a veřejných záměrů na životní prostředí – judikatura ke směrnici 85/337/EHS*. ASPI, 2012, č. 1, str. 3.

²⁸ Viz. Rozsudek SDEU ve věci Komise proti Itálii C-87/02, bod 49, POLITIKA UNIE – Ochrana životního prostředí. *Posuzování vlivů soukromých a veřejných záměrů na životní prostředí – judikatura ke směrnici 85/337/EHS*. ASPI, 2012, č. 1, str. 3.

své připomínky. Informace se sdělují *prostředky veřejného oznámení nebo jiným způsobem (např. elektronickými médii)* a musí být zveřejněny v přiměřených lhůtách.

Požadavek soudního přezkumu nebo přezkumu jiným nezávislým a nestranným orgánem nyní upravuje čl. 11 (dříve čl. 10a směrnice Rady 85/337/EHS). Tohoto oprávnění se může domáhat *dotčená veřejnost* (tj. veřejnost, kterou by mohlo rozhodnutí ohledně daného záměru ovlivnit nebo má na řízení určitý zájem. U nevládních organizací v ochraně životního prostředí se jejich zájem předem předpokládá). Nad to musí *dotčená veřejnost* prokázat, že tento zájem je dostatečný (význam samotného pojmu „*dostatečný zájem*“ je na samotných členských státech), nebo musí namítat porušení práva (v případech, že to vyžaduje právní řád členského státu jako podmínku).

Připravovaná novela se zaměřuje na zkvalitnění informací. Zjednodušuje obsah oznámení a snaží se posílit postavení orgánů ochrany životního prostředí a účast veřejnosti zakotvením dalších lhůt pro jednotlivé fáze procesu. Například pro fázi veřejného projednávání stanoví rozmezí lhůty 30–60 dní, v jiných fázích požaduje zajistit lhůty tzv. přiměřeně dlouhé. Novela také zakotvuje stanovení jednotného obsahu pro zprávu z veřejného projednání a v případě povolení záměru, které má negativně významný vliv na životní prostředí, zavádí požadavek následného monitorování.

Čl. 7. Směrnice EIA se dotýká úpravy posuzování vlivů záměrů, které přesahují hranice jednoho státu. V oblasti mezistátního posuzování se vyskytují některé specifické zvláštnosti. Tato problematika je však vzhledem k šíři tématu diplomové práce ponechána zcela stranou.

2 PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA EIA V ČR

Dne 20. 3. 2001 byl ve Sbírce zákonů vyhlášen pod číslem 100/2001 Sb. zákon o posuzování vlivů životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), dále jen „ZPV“, jehož účinnost se datuje k 1. lednu 2002.

ZPV není prvním zákonem, který problematiku posuzování vlivů na životní prostředí v českém právním řádu upravil. První právní předpis, který se o proceduře zmínil, byl zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. Zákon přinesl definici základních pojmů a principů a to v ustanovení § 20 a násl., nicméně neobsahoval konkrétní povinnosti ani sankce. Prováděcím předpisem se stal až zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Ač byl zákon v celé řadě věcí nevyhovující, pozitivním krokem bylo začlenění procesu EIA do právního řádu České republiky.

ZPV je obsahově členěn na 3 díly. Hlava I. – Posuzování vlivů na životní prostředí v České republice (zahrnuje proces EIA i SEA), Hlava II. se dotýká posuzování vlivů, které hranice České republiky přesahují, v poslední části (Hlava III.) jsou společná a přechodná ustanovení. Součástí zákona je 9 příloh. Do současné doby byl jedenáctkrát novelizován.

K první novele²⁹ bylo nutné přistoupit v souvislosti s plněním závazků, ke kterým se Česká republika zavázala podepsáním tzv. Evropských dohod.³⁰ Zákon zrušil dosavadní úpravu posuzování vlivů koncepcí, do té doby pouze stručně a nekomplexně upravenou v zákoně č. 244/1992 Sb., a do zákona č. 100/2001 Sb. začlenil oblast SEA vložением samostatného oddílu. V návaznosti na to zakotvil úpravu posuzování koncepce i do druhé části zákona týkající se mezistátního posuzování. V rámci EIA byly provedeny úpravy některých lhůt a změnami v Příloze č. 1 k ZPV došlo k upřesnění některých okruhů záměrů, ke změně kapacit a limitů některých záměrů.

Druhá novela ZPV byla urychleně schválena na jaře roku 2006³¹. V důsledku přijetí nové směrnice Evropského parlamentu a Rady³² byla Česká republika povinna

---

²⁹ Byla přijata zákonem č. 93/2004 Sb., který nabyl účinnosti dne 1. května 2004.

³⁰ Dohody zakládající přidružení mezi ČR a ES na straně jedné a jejími členskými státy na straně druhé, vyhlášené ve Sbírce zákonů pod č. 7/1995.

³¹ Tuto novelu provedl zákon č. 163/2006 Sb., jehož účinnost nastala dne 27. dubna 2006.

harmonizovat českou právní úpravu tak, aby požadavkům evropského práva vyhovovala. Česká republika nestihla v požadovaném termínu kompatibilitu právní úpravy zajistit. Vláda návrh pozměňovacího zákona předložila až v důsledku zahájení řízení proti České republice pro porušení závazků transpozice Evropských dohod. Poslanecká sněmovna PČR proto vyslovila souhlas s navrhovaným zněním zákona při jeho projednávání ve zkráceném jednání již v prvním čtení, aniž by prošel připomínkovým řízením. Neblahé důsledky narychlo schválené novely na sebe nedaly dlouho čekat. Zjišťovacímu řízení podléhaly veškeré záměry, uvedené v kategorii II. Přílohy č. 1, i přestože nedosahovaly stanovených hodnot. Předmětem posuzování se tedy staly také záměry, jejichž dopad na životní prostředí nebyl významný. Záhy tento krok vedl k nepřiměřenému růstu administrativních nároků na zjišťovací řízení, které nebylo možné zabezpečit bez navýšení počtu pracovníků.

V důsledku těchto nepřiměřených opatření předložilo zastupitelstvo Středočeského kraje návrh, v pořadí již čtvrté novely ZPV³³, který si kladl za cíl nedostatky odstranit a vytvořit v případě posuzování záměrů v kategorii II. Přílohy č. 1 k ZPV dva postupy.

1. Záměry dosahující stanovených hodnot budou podléhat zjišťovacímu řízení vždy.
2. Záměry nedosahující stanovených hodnot (tzv. podlimitní záměr) budou podléhat zjišťovacímu řízení tehdy, pokud to stanoví příslušný úřad.

Nad rámec toho novela stanovila, že zjišťovací řízení nebude nutné provádět u podlimitních záměrů, pro které bude možné významné vlivy na životní prostředí evidentně vyloučit.

Další výraznější změny přinesl zákon č. 436/2009 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, s účinností od 11. prosince 2009. Za prvé byla změněna délka platnosti stanoviska ze dvou na pět let s možností opětovného prodloužení. Za druhé byl rozšířen okruh osob oprávněných k podání žaloby ke správnímu soudu.

Poslední novela doplnila předchozí novelu pouze o interpretační ustanovení ohledně možnosti soudního přezkumu³⁴ (více viz „Zapojení veřejnosti do procesu EIA“).

---

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES, kterou změnila směrnici Rad 85/337/EHS a 96/61/ES.

³³ Provedl ji zákon č. 216/2007 Sb.

2.1 Předmět, cíl a způsob posuzování

ZPV se ve svém úvodním ustanovení vypořádává s vymezením předmětu úpravy, rozsahem posuzování a základními pojmy. Účelem ZPV je naplnit všechny principiální zásady procesu EIA vymezené na začátku této práce.

Co je předmětem posuzování vlivů deklaruje ustanovení § 4. ZPV. Jsou to jednak záměry (a jejich změny), které jsou uvedeny v Příloze č. 1 k ZPV. Tyto záměry jsou členěny do dvou kategorií:

- **kategorie I.** – tyto záměry (případně jejich změny) podléhají posouzení vždy
- **kategorie II.** – tyto záměry (případně jejich změny) jsou předmětem posuzování pouze za předpokladu, že tak stanoví závěr zjišťovacího řízení
  - záměry, které dosahují stanovených hodnot, podléhají zjišťovacímu řízení vždy
  - tzv. podlimitní záměry³⁵ podléhající zjišťovacímu řízení, pokud to stanoví příslušný úřad

Za druhé to jsou záměry a koncepce, které mohou podle stanoviska orgánu ochrany přírody významně ovlivnit území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti,³⁶ pokud tak stanoví výsledky zjišťovacího řízení. Výše uvedené však neplatí bezvýjimečně. ZPV pamatuje také na situace, kdy je třeba jednat neprodleně. V naléhavých případech (*vyhlášení stavu ohrožení, válečného stavu, stavu nouze z důvodů obrany nebo plnění závazků z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, a v případě odvracení důsledků nebo zmírnění nepředvídatelné události, která by mohla vážně ohrozit důležité zájmy*) je vládě ponecháno oprávnění vyjmout některé záměry nebo jejich části z předmětu posuzování. V takovém případě je však povinností vlády informovat veřejnost i Evropskou Komisi a zvážit možnost jiného posouzení, ve kterém by byla zajištěna účast veřejnosti.

Záměry se posuzují z hlediska jejich vlivů na životní prostředí a také z hlediska jejich vlivů na veřejné zdraví. ZPV pro tento pojem zavádí legislativní zkratku

---

³⁴ Přijata zákonem č. 38/2012 Sb., s účinností od 31. ledna 2012.

³⁵ Záměry, které nedosahují příslušných limitních hodnot uvedených v Příloze č. 1 k ZPV.

³⁶ Podmínky upravuje ustanovení § 45h a 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb., ve znění zákona č. 218/2004 Sb.

„posuzování vlivů na životní prostředí“.³⁷ Pojem „životní prostředí“ je specifikován v ustanovení §2 ZPV, jehož definice zahrnuje kromě fauny a flory, ekosystémů, horninového prostředí, vody, ovzduší, klimatu, krajiny, přírodních zdrojů také hmotný majetek a kulturní památky vytvořené člověkem.

Zmínila jsem, že posuzování vlivů na životní prostředí je určitý proces. Nejdříve je zapotřebí zjistit, jaké vlivy (na obyvatelstvo, ovzduší, půdu či jiné složky životního prostředí) se v případě realizace plánovaného záměru mohou vyskytnout. Poté je třeba popsat jejich charakter (zda mohou být přímé nebo nepřímé, jaká v sobě zahrnují rizika) a nakonec z nich vyvodit případné negativní důsledky (ekologická újma, poškození lidského zdraví nebo majetku obyvatelstva, atd.). Stav životního prostředí se zkoumá v době podání oznámení a vlivy se hodnotí ve všech fázích, tj. od přípravy projektu až po možnou havárii a případnou likvidaci jejich důsledků. V souladu s principem prevence má oznamovatel povinnost navrhnout opatření k předcházení případných nepříznivých vlivů.

Cílem procedury je získání odborného podkladu pro rozhodnutí správního úřadu v navazujícím správním řízení.

Následující stránky jsou věnovány vlastnímu procesu posuzování. ZPV se vztahuje na dva typy posuzování vlivů, koncepční i projektové (§1 odst. 2 ZPV), a obsahuje úpravu hmotně právní, kdy vymezuje institut posuzování vlivů, ale také se dotýká oblasti procesní, ve které upravuje postup osob zúčastněných na řízení.³⁸

---

³⁷ Ustanovení § 1 odst. 1 ZPV.

³⁸ DVOŘÁK, L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF : ARCH, 2005 str. 19.

2.2 Účastníci řízení

Oznamovatel

Klíčovou osobou, která uvádí proces EIA do chodu, je oznamovatel. ZPV v ustanovení § 6 odst. 1 definuje tuto osobu jako osobu, která hodlá záměr provést a stanoví mu určité povinnosti. Oznamovatel, ať už se jedná o osobu fyzickou nebo právnickou, musí plánovaný projekt představit, což uskuteční předložením oznámení o záměru příslušnému úřadu. Zákon nestanoví žádnou sankci pro případ nesplnění oznamovací povinnosti,³⁹ nicméně dle citovaného ustanovení § 10 odst. 4 ZPV by obcházení zákona bylo pro investora zcela bezvýznamné. *„Bez stanoviska nelze vydat rozhodnutí nebo opatření nutná k provedení záměru v žádném správním ani jiném řízení nebo postupu podle zvláštních právních předpisů.“*

Příslušný úřad

Stěžejní pravomocí příslušných úřadů, kterými jsou Ministerstvo životního prostředí nebo orgány kraje v přenesené působnosti,⁴⁰ je vydávání stanoviska EIA. Tímto se však jeho pravomoc nevyčerpává. Kromě toho jsou zmocněny k dalším úkonům podle ustanovení § 21 a § 22 ZPV. MŽP je pro oblast posuzování vlivů ústřední správním úřadem vykonávajícím vrchní státní dozor. V případech stanovených zákonem zajišťuje posuzování vlivů záměrů a opatřuje souhrnnou evidenci zahájených procesu EIA i vydaných stanovisek. Vede seznam držitelů autorizace a je orgánem, který o udělení autorizace rozhoduje. V jiných případech zajišťují posuzování záměrů orgány kraje.

Zpracovatel dokumentace a zpracovatel posudku

Zpracovávat dokumentaci a posudek mohou pouze osoby, které k tomu mají oprávnění. Udělení oprávnění je vázáno na splnění zákonných podmínek:

- bezúhonnost
- odborná způsobilost
  - vysokoškolský titul minimálně bakalářského stupně v oblastech, které se vztahují k problematice posuzování vlivů na životní prostředí

³⁹ P., GUTH J., TÝCOVÁ G.: *Předpisy o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha : ARCH, 2002, str. 40.

⁴⁰ „Krajský úřad vykonává přenesenou působnost kraje, s výjimkou těch záležitostí, které byly zákonem svěřeny zastupitelstvu, radě nebo zvláštnímu orgánu.“ Více viz. HENDRYCH, D. a kol.: *Správní právo, obecná část*. 7. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009, str. 172.

- odborná zkouška⁴¹
- tříletá praxe v oboru
způsobilost k právním úkonům

Zpracovatel dokumentace a zpracovatel posudku jsou vždy dvě od sebe odlišné osoby.⁴² Podrobnosti upravuje vyhláška MŽP č. 457/2001Sb. Jsou-li splněny, MŽP po dohodě s Ministerstvem zdravotnictví udělí dotyčnému autorizaci a to vždy na dobu 5 let. V případě posuzování vlivů záměrů na veřejné zdraví je držitelem autorizace osoba, která získala osvědčení Ministerstva zdravotnictví. Prodloužení autorizace probíhá na základě žádosti. V tomto případě se již znovu odborná zkouška nevykonává, ale překládá se přehled posuzovaných dokumentací a posudků zpracovaných do doby podání žádosti. Odejmutí licence je v pravomoci MŽP na základě ustanovení § 19 odst. 9 ZPV z taxativně vymezených důvodů.⁴³ Proti rozhodnutí o udělení nebo odejmutí autorizace se lze bránit opravnými prostředky dle SŘ, neboť se jedná o správní rozhodnutí.

Autorizované osoby podle ZPV nejsou v tzv. systému regulovaných profesí. Jistou formu sdružení nabízí asociace Českého ekologického manažerského centra (CEMC),⁴⁴ členství v této asociaci je však dobrovolné a veškerou kontrolu nad kvalitou osob autorizovaných a jejich výstupů vykonává MŽP. Zůstává však otázkou, zda je v možnostech Ministerstva tuto pravomoc plnohodnotně využívat. Zřízení profesní samosprávy, která by pomohla vytvářet podmínky pro zajištění zájmů držitelů autorizace a rovněž by převzala kontrolu nad garancí odbornosti a dodržováním povinností těchto osob, je jednou z možností, jak případné problémy vyřešit.

---

⁴¹ Další podrobnosti stanovuje Metodické sdělení odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IIPC MŽP, ZP20/2008. Odborná zkouška vyžaduje prokázání zejména znalosti právních předpisů z oblasti posuzování vlivů, posuzuje komise odborníků jmenovaných ministrem životního prostředí. Nad to se dokládá přehled publikační a vědecké činnosti.

⁴² DVOŘÁK, L.: Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem. 1.Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005.str. 37

⁴³ „ Ministerstvo odejme autorizaci fyzické osobě, pokud závažným způsobem nebo opakovaně poruší tento zákon, opakovaně neplní povinnosti vyplývající z rozhodnutí o udělení autorizace nebo dojde-li ke změně podmínek, za kterých byla autorizace udělena.“, ustanovení § 19 odst. 9 ZPV.

⁴⁴ Posláním CEMC je podílet se na snižování nebezpečí z průmyslové a jiných činností pro životní prostředí a zároveň přispívat ke zvyšování efektivity podnikání, <http://www.cemc.cz/uvod.html>

Dotčené úřady

V úvodním ustanovení podává ZPV definici dotčeného správního úřadu: „*Správní úřad, který hájí zájmy chráněné zvláštními právními předpisy a jehož správní obvod alespoň z části tvoří dotčené území, a Česká inspekce životního prostředí.*“⁴⁵ Ustanovení §23 ZPV nad to uvádí, že v případě posuzování vlivů na veřejné zdraví je dotčeným správním úřadem Ministerstvo zdravotnictví a v případech posuzování vlivů souvisejících s těžbou uranu a výstavby zařízení související s jadernými palivy Státní úřad pro jadernou bezpečnost. Zákon výslovně vyjmenovává tedy pouze tři správní úřady:

- Českou inspekci pro životní prostředí
- Ministerstvo zdravotnictví
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Další dotčení účastníci

S plánovanou výstavbou je vždy postihnuta určitá část katastrálního území, některé obce nebo kraje. *Dotčené území* je územím, jehož obyvatelstvo nebo životní prostředí by realizací záměru mohlo být ovlivněno. *Dotčený územní samosprávný celek* je územní samosprávný celek, který leží alespoň z části na dotčeném území. Jedním ze základních údajů o záměru v oznámení (příp. dokumentaci) je uvedení umístění záměru. Je třeba, aby subjekty, které mohou být realizací dotčeny, mohly v řízení hájit své zájmy.

Výsadní postavení v procesu EIA má občanské sdružení nebo obecně prospěšná společnost, v jehož zájmu je ochrana životního prostředí (dále jen „*občanské sdružení*“). Občanskému sdružení je zaručena účast v navazujícím správním řízení a právo domáhat se soudního přezkumu navazujícího rozhodnutí přímo na základě ZPV.

Do procesu EIA je oprávněn zasahovat rovněž „*každý*“, tj. jakýkoliv *občan*. Účast veřejnosti je deklarována především ustanovením ZPV o právu na informace a veřejném projednání.

---

⁴⁵ Tímto zvláštním právním předpisem je například zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, zákon č.289/1995 Sb. zákon o lesích a změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon),ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů.

2.3 Fáze procesu

2.3.1 Předběžné projednání

Předběžné projednání může být první formou diskuze o záměru s veřejností. Zakotvuje jej ustanovení §15 ZPV. Oznamovatel se může obrátit na příslušný úřad s žádostí o předběžné projednání například v situacích, kdy pochybuje o tom, zda záměr vůbec podléhá posuzování nebo v případě, že si není jistý zařazením záměru podle Přílohy č. 1 k ZPV. Důvodem může být také jeho snaha eliminovat případné překážky v řízení a záměr předběžně projednat s dotčenými subjekty.⁴⁶

V praxi se tato předběžná fáze procesu příliš neuplatňuje, ač je zřejmé, že čím dříve a otevřenější diskuze bude o záměru probíhat, tím snadnější bude mít oznamovatel postup v následujících fázích procesu. MŽP proto vydalo v listopadu roku 2012 metodické sdělení, kterým doporučuje institut předběžného projednání autorizovaným osobám více využívat. *„Tento institut by autorizované osoby měly aktivně doporučovat, neboť z praxe vyplývá, že předběžné projednání může ve výsledku přinést značné zkrácení postupů dle zákona vzhledem k tomu, že plánovaný záměr či koncepce jsou již předjednány a dotčené subjekty tak mohou mít k dispozici veškeré informace, které pro své vyjádření k záměru či koncepci potřebují.“*⁴⁷

2.3.2 Oznámení

Oznámení je prvotní úkon investora, kterým seznamuje účastníky řízení s plánovaným záměrem. Nezbytné náležitosti stanoví Příloha č. 3 k ZPV. Poté, co v dokumentaci uvede investor osobní údaje, specifikuje základní údaje o záměru:

- název záměru
- zařazení do jedné z kategorií Přílohy č. 1 k ZPV
- kapacita záměru
- umístění (kraj, obec, katastrální území, parcelní číslo)
- charakter záměru a možnost kumulace jeho vlivů s jinými záměry - stručné představení výstavby

---

⁴⁶ Nejedná se pouze o možnost projednání na MŽP nebo KÚ jako příslušném úřadu, ale taktéž na KHS, ČIŽP a dalších úřadech, které se výhledově k dokumentům procesu EIA vyjadřují.

⁴⁷ Metodické sdělení MŽP ze dne 15. 11. 2012, dostupné na:
http://portal.cenia.cz/eiasea_docs/eia/pokyny/pokyn1.pdf

- zdůvodnění potřeby záměru a jeho umístění včetně porovnání variant
- stručný popis technického a technologického řešení
- předpokládaný termín zahájení realizace záměru a jeho dokončení
- výčet dotčených územně samosprávných celků
- výčet navazujících rozhodnutí podle § 10 odst. 4 ZPV a správních úřadů, které budou tato rozhodnutí vydávat.

Forma oznámení je písemná a současně musí být předána na technickém nosiči dat nebo zaslána v elektronické podobě elektronickou poštou (tj. ve dvojí podobě). Počet vyhotovení podléhá v konkrétním případě dohodě s příslušným úřadem. U tzv. podlimitních záměrů je oznámení zjednodušeno a stačí podat pouze jedno vyhotovení v jedné podobě - písemně nebo prostřednictvím elektronické datové zprávy. „Oznámení představuje jakousi rekapitulaci relevantních skutečností, které jsou oznamovateli známy. Jeho zpracování by nemělo vyžadovat žádné zvláštní šetření a tím ani dodatečné zdržení nebo náklady.“⁴⁸ Nicméně oznamovateli je dána možnost, aby oznámení nahradil předložením dokumentace vypracované podle zásad v Příloze č. 4. Aby se veřejnost mohla této fázi procesu zúčastnit, lhůta ke zveřejnění předložených informací činí 7 pracovních dnů ode dne obdržení oznámení (případně dokumentace). Příslušný úřad vyvěsí oznámení na internetových stránkách a jeho kopii zašle dotčeným správním úřadům a dotčeným samosprávným celkům do 20 dnů ode dne zveřejnění.

Kupříkladu: ATELIER ALFA, spol. s.r.o., v Jihlavě (*oznamovatel*) zamýšlel vybudovat Sportovně relaxační centrum Český mlýn, Jihlava spadající pod bod 10. 8. Sportovní areály na ploše nad 1 ha kategorie II. přílohy zákona (*údaj o záměru, zařazení do kategorie*). Objekt má zastavit 12, 6 ha (*kapacita*) v obci Jihlava na katastrálním území Jihlava, Staré Hory a Bedřichov u Jihlavy (*umístění*). Záměrem bylo vytvořit veřejně přístupný sportovní areál, in-line bruslařskou dráhu, cyklistickou stezku, betonový skatepark a dětské hřiště (*charakter stavby*). Synergickým vlivem je výstavba kanalizačních stok města Jihlavy (*možnost kumulace vlivu záměru s jinými záměry*). Lokalita byla dlouhodobě územním plánem určena pro komplexní sportovní areál, což představovalo možnost doplnění vybavy pro tělovýchovu a sport a navíc měla logicky navazovat na areál tenisových kurtů. Pozemky byly ve vlastnictví Statutárního města Jihlavy (*zdůvodnění potřeby záměru a jeho umístění*). Tzv. nulovou variantou k této aktivní

⁴⁸ PETRŽÍLEK P., GUTH J., TÝCOVÁ G.: *Předpisy o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha : ARCH, 2002., str. 42.

variantě by bylo ponechání zemědělské půdy v současném stavu, která v té době nebyla nijak využívána a pro svou polohu pro zemědělskou výrobu nebyla ani perspektivní (*porovnáni variant*). *Příklad popisu technického a technologického řešení* lze demonstrovat na in-line trase, která byla navrhována v délce 187,17m a šířce 3,20m. Měla by začínat přivaděčem, pokračovat lesem a poté odbočit vpravo, kde se měla opět napojit na pruh pro cyklisty. Skladba pásu pro provoz in-line bruslařů měla být složena z asfaltobetonu, obalovaného kameniva, vibrovaného štěrku a štěrkuodřě. *Předpokládaný termín zahájení výstavby* byl stanoven na březen 2011, *s dokončením výstavby se počítalo* v prosinci 2013. *Za dotčené územně samosprávné celky* byly považovány kraj Vysočina a jako obec Statutární město Jihlava. *K navazujícím rozhodnutím správních úřadů*, bylo zapotřebí zajistit i souhlas se zábořem ZPF dle zákona č. 334/1992 Sb., vodoprávní rozhodnutí ke stavbě vodního díla dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, územní rozhodnutí a stavební povolení.

2.3.3 Zjišťovací řízení

Upřesnění informací (neboli tzv. *scoping*)⁴⁹ je jedním z významu institutu zjišťovacího řízení. V této fázi řízení je třeba se detailně zabývat údaji uvedenými v dokumentaci a to u záměrů, které jsou posuzovány obligatorně – o záměru a jeho umístění a rovněž blíže charakterizovat předpokládané vlivy na obyvatelstvo a životní prostředí.

Jiným důležitým úkolem tohoto řízení je, aby se u fakultativně posuzovaných záměrů vyhodnotilo, zda vůbec budou předmětem procesu EIA nebo zda lze jejich vliv na životní prostředí považovat za zanedbatelný a z dalšího procesu posuzování je možné je vyloučit (tzv. *screening*).⁵⁰

Institut zavádí ustanovení §7 ZPV a kritéria, kterými se příslušný úřad při zjišťovacím řízení řídí, specifikuje Příloha č. 2 ZPV.

Ve fázi tzv. *scopingu* je třeba zdokumentovat velikost záměru, kumulaci možných vlivů, využívání přírodních zdrojů, produkci odpadů. Je třeba uvést důsledky znečištění životního prostředí, případné vlivy na veřejné zdraví, stejně tak případná rizika havárií. Zároveň je zapotřebí lokalizovat umístění záměru, popsat jeho historické využití, zohlednit

---

⁴⁹ DVOŘÁK, L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005str. 31

⁵⁰ Tamtéž.

zastoupení a kvalitu přírodních zdrojů a také se zamyslet nad jejich reálnou možností obnovy. V celém kontextu je třeba zvážit předpokládanou zátěž pro životní prostředí. Při charakteristice potenciálních vlivů se vezme v úvahu jejich rozsah, povaha, velikost a složitost, míra pravděpodobnosti výskytu, případně četnost opakování. V případě významného vlivu záměru na životní prostředí, vezme příslušný úřad v úvahu také vyjádření veřejnosti, dotčených správních úřadů a dotčených územně samosprávných celků.

V druhé oblasti tzv. *screening* existuje možnost vyloučení záměrů z další procedury EIA pouze dle ustanovení § 4 odst. 1 písm. b, c, d, e ZPV. Jedná se o záměry, které mohou mít významné vlivy na životní prostředí nebo soustavu NATURA 2000, tzv. podlimitní záměry (které jsou předmětem zjišťovacího řízení), záměry uvedené v Příloze č. 1 v kategorii II. a změny záměrů v Příloze č. 1 v kategorii I.

Procedura zjišťovacího řízení je zahájena oznámením o záměru, jeho konec je stanoven nejpozději na třicátý den od zveřejnění informace o oznámení. Povinností příslušného úřadu je podat písemnou a odůvodněnou zprávu o výsledku zjišťovacího řízení oznamovateli i veřejnosti prostřednictvím úřední desky příslušného úřadu a internetu.

Příslušný úřad může také rozhodnout, že podané oznámení nahradí dokumentaci. Zmíněný závěr lze vyslovit pouze v případě, že oznámení bude vypracováno podle obsahových náležitostí dokumentace a nikdo k oznámení nepodá písemný nesouhlas. Příslušný úřad může oznamovateli navrhnout, aby zpracoval různé varianty řešení záměru. Je žádoucí, aby tuto pravomoc příslušný úřad neopomíjel využívat.⁵¹

Závěr zjišťovacího řízení má z procesního hlediska stejnou povahu jako stanovisko, jeho vydání je závazné pro následné rozhodování správního úřadu v navazujícím řízení.⁵² Případné podmínky uvedené v závěru musí být v rozhodnutí správního úřadu zohledněny. Spornou otázkou zůstává soudní přezkum závěru (více viz kapitola „Zapojení veřejnosti do procesu EIA“).

2.3.4 Zadání a zpracování dokumentace

Mezi další povinnosti oznamovatele patří povinnost zajistit zpracování dokumentace. Ke zpracování dokumentace a posudku je oprávněna pouze autorizovaná

⁵¹ PETRŽÍLEK P., GUTH J., TÝCOVÁ G.: *Předpisy o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha : ARCH, 2002, str. 49.

⁵² Ustanovení § 10 odst. 5 ZPV.

osoba, avšak v obou případech se musí jednat o osoby odlišné. Zásady dokumentace stanovuje Příloha č. 4 k ZPV. Stejně jako v případě oznámení, je zapotřebí zpracovat dokumentaci písemně a v elektronické podobě. Oznamovatel nemusí doložit přílohy v elektronické podobě, pokud namítne, že elektronické zpracování obrazových, mapových a případně grafických příloh dokumentace by bylo příliš nákladné nebo technicky obtížné, a příslušný úřad jeho námitku uzná jako oprávněnou. Příslušný úřad má povinnost zajistit, aby se k jejímu obsahu opět měli možnost vyjádřit dotčené samosprávné úřady, dotčené územní samosprávné celky i veřejnost. Ve lhůtě 10 dnů dokumentaci rozešle příslušným subjektům a zveřejní na internetu.

Pokud příslušný úřad rozhodne, že je třeba dokumentaci přepracovat nebo doplnit, vrátí ji oznamovateli k přepracování nebo si vyžádá doplňující informace. Příslušný úřad tak může usoudit na základě obsahových nedostatků, ale také na základě vyjádření a připomínek, které k dokumentaci ve lhůtě obdrží. V obou případech tak musí učinit ve lhůtě 40 dnů ode dne zveřejnění informace o dokumentaci.

V této fázi procesu bych investorům doporučila, aby osobu zpracovatele vybírali uvážlivě a pečlivě, neboť výběr může mít zásadní dopad na kvalitu výsledné dokumentace a potažmo následný průběh celého procesu EIA. Výběr zpracovatele je na volné úvaze investora a vymezení jejich vzájemných povinností je věcí smluvního vztahu. Ve skutečnosti se však mohou zpracovatelé na některé oblasti záměrů více či méně specializovat. Pro finanční odměnu neexistuje závazný tarif, a tedy ani lhůta pro zpracování dokumentace, která závisí vždy na konkrétním záměru a dohodě mezi subjekty. Zpracovatel má povinnost hodnotit všechny možné vlivy a rovněž jejich vzájemné působení, s čímž souvisí potřeba zpracovat různé studie. Podle povahy věci se zajišťuje hluková a rozptylová studie, případně posouzení vlivů na veřejné zdraví, hydrogeologická studie, biologický průzkum a jiné. Je zřejmé, že nutnost posuzovat stav životního prostředí v letním i zimním roční období dobu zpracování dokumentace výrazně prodlouží. Důležitou roli však může hrát rovněž skutečnost, jak dobře prostředí plánované výstavby zpracovatel zná. Je věcí odhadu, jak rychle bude fáze zpracování dokumentace ve skutečnosti probíhat a jaká bude její konečná hodnota.

2.3.5 Posudek

Posudek je písemný výstup jeho zpracovatele (tj. držitele autorizace). Spočívá v odborném vyhodnocení záměru a jeho vlivu na životní prostředí podle zásad uvedených v příloze č. 5 k ZPV. Posudek musí obsahovat:

- základní údaje o záměru a oznamovateli
- posouzení dokumentace (oznámení)
- posouzení technického řešení záměru
- posouzená navržených opatření
- vypořádání všech vyjádření k dokumentaci (oznámení)
- posouzení, zda je záměr s ohledem na vliv na životní prostředí akceptovatelný
- návrh stanoviska.

Vyhotovení posudku si vyžádá příslušný úřad. Na základě výběrového řízení vybere zpracovatele, se kterým uzavře písemnou smlouvu. Výši odměny stanoví právní předpis.⁵³ Součástí návrhu smlouvy zpracovatele posudku je návrh rozpočtu, který smlouvou buď schválí, nebo neschválí. Je vyžadována hodinová sazba a zdůvodnění případného navýšení, odhad počtu hodin zpracovatele i přizvaných odborníků apod. Ačkoliv náklady na zpracování posudku nese v konečném důsledku oznamovatel, odměnu vyplácí zpracovateli přímo příslušný úřad a následně ji vymáhá na oznamovateli. Takový postoj má zabránit možným manipulacím ze strany investora, například v jeho snaze přeplatit zpracovatele na úkor kvality posudku. Má zaručit, že hodnocení posudku bude objektivní a zcela nezávislé.

Podkladem pro posudek je dokumentace (případně oznámení) a vyjádření, která k ní byla podána. Zpracovateli posudku je dán výslovný zákaz jakýmkoliv způsobem dokumentaci přepracovávat nebo doplňovat a zároveň deklaruje, že zpracovatelem posudku nemůže být osoba, která vyhotovovala dokumentaci. Vyhotovení posudku je tedy zcela na jeho zpracovateli. Zákon mu poskytuje možnost, aby si opatřil podklady k ověření údajů o vlivech na životní prostředí od jiných odborníků, v posudku musí být čitelně uvedeno, která osoba jakou informaci poskytla.

---

⁵³ Odměna se řídí smlouvou mezi znalcem a příslušným úřadem, ustanovení § 17 odst. 4. zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů.

Zpracovatel zašle posudek v dohodnutém termínu příslušnému úřadu. Vymezení podrobných podmínek stejně jako i případný finanční postih zpracovatele za porušení povinností je záležitostí smluvního vztahu mezi subjekty. Zákon poskytuje na vyhotovení posudku lhůtu maximálně 60 dnů. Ve výjimečných a odůvodněných případech ZPV poskytuje možnost zpracovateli zažádat o prodloužení šedesátidenní lhůty, maximálně však o dalších 30 dnů. Otázkou je, zda jsou výše stanovené lhůty dostatečně dlouhé, neboť v případě výstavby nových bloků jaderné elektrárny Temelín se shromáždilo celkem zhruba 17.000 připomínek. V praxi také zdaleka ne všechny příslušné úřady bývají ochotny lhůty ve složitých případech prodlužovat. Důvodem bývají obavy ze stížností oznamovatelů na prodlužování procesu. Písemné vyhotovení je zasláno dotčeným správním úřadům, dotčeným územně samosprávným celkům a opět se zveřejní zákonným způsobem, který zaručuje právo veřejnosti se k posudku písemně ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění vyjádřit.

2.3.6 Veřejné projednání

Smyslem této fáze procesu EIA je zajistit průběh veřejné diskuze nad dokumentací a posudkem záměru a jeho vlivech na životní prostředí. Veřejně se neprojednávají skutečnosti, které jsou chráněné podle zvláštních předpisů.⁵⁴ Účastníci mohou klást otázky přímo oznamovateli a také zpracovateli dokumentace a posudku, jejichž účast na veřejném projednání je klíčová. V důsledku nepřítomnosti těchto osob může příslušný úřad veřejné projednání ukončit.⁵⁵

Příslušný úřad má povinnost stanovit místo a čas konání veřejného projednání. Vzhledem k významu záměru musí zohlednit také dopravní dostupnost určeného místa. Tyto informace musí být zveřejněny 5 dní před dnem konání, přičemž termín nesmí být stanoven později než 5 dnů od uplynutí lhůty pro vyjádření k posudku. Fáze veřejného projednání není obligatorní, avšak musí se uskutečnit vždy, pokud byla k dokumentaci zaslána nesouhlasná stanoviska.⁵⁶ Podrobnosti o průběhu a způsobu stanoví vyhláška MŽP č. 457/2001 Sb. Veřejné projednání začíná informováním oznamovatele o záměru a jeho

---

⁵⁴ Takovými skutečnostmi mohou být například osobní údaje chráněné podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, obchodní tajemství podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, informace o probíhajícím trestním řízení podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ Ustanovení § 17 odst. 3 ZPV.

⁵⁶ V případech veřejného konsenzu se jeví procedura jako nadbytečná, blíže viz. DVOŘÁK, L.: *Veřejné projednání*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2011, č.3., str. 19.

cílech. Průběh řídí osoba, kterou příslušný úřad pověří. Může jí být například zpracovatel dokumentace nebo posudku.⁵⁷

Veřejné projednání se ukončuje zápisem, jenž je souhrnem připomínek a vyjádření, shrnuje závěry a zaznamenává údaje o účasti. Zápis musí být pořízen do 10 dnů od ukončení projednání. V návaznosti na to je jeho obsah zveřejněn na internetu, písemně je zaslán oznamovateli, dotčeným správním úřadům i dotčeným samosprávným celkům. Výsledky projednání sehrávají podstatnou úlohu, neboť zápis je součástí dokumentů ovlivňujících konečnou podobu stanoviska EIA.⁵⁸

Domnívám se, že jistým nedostatkem ZPV je nezohlednění individuality záměru a jednotné stanovení lhůt k pořízení závěru z veřejného projednání. K záměru má možnost vyjádřit se každý, tzn., že připomínkování není vázáno ani státní příslušností ani místem trvalého pobytu v dotčeném území. Z toho vyplývá, že počet připomínek je neomezený, přičemž každá připomínka občanského sdružení, obce nebo jednotlivce má stejnou relevanci. Zpracovatel závěru musí vzít všechny tyto připomínky a vyjádření v úvahu. V případě velkého množství „připomínkujících“ však lze pochybovat o tom, zda je to prakticky možné.

2.3.7 Vydání stanoviska

Účelem posuzování vlivů na životní prostředí je získat informaci o tom, zda plánovaná činnost může negativně ovlivnit životní prostředí. Tato informace je obsažena ve stanovisku, které je produktem poslední fáze procesu EIA. Tuto fázi lze vnímat jako stěžejní, neboť stanovisko je odborným podkladem pro rozhodování v navazujícím správním řízení⁵⁹ a jeho existence je pro vydání rozhodnutí nebo opatření v takovém řízení zásadní, stanovisko je tzv. závazné. Tuto závaznost je však nutno chápat plně pouze ve smyslu procesním (bez vydání stanoviska nelze vůbec v navazujícím řízení rozhodnout). „*Stanovisko, kterým je tento proces ukončen („stanovisko EIA“) nemá povahu závazného povolení záměru (jako je např. územní rozhodnutí), ale je povinným podkladem pro návazná rozhodovací řízení, a musí být v rozhodnutí vzato v úvahu (nemusí však být*

---

⁵⁷ DVOŘÁK, L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005, str. 86.

⁵⁸ Tamtéž.

⁵⁹ Tímto navazujícím řízením může být buď postup podle stavebního zákona (např. územní nebo stavební řízení) nebo například postup podle zvláštních zákonů (vydání stanoviska vodoprávního úřadu podle vodního zákona nebo báňského úřadu podle horního zákona. DVOŘÁK, L.: *Proces posuzování vlivů na životní prostředí – stanovisko EIA*. In Zpravodaj EIA, EIA-IPPC-SEA, 2011, č. 4, str. 13.

respektováno).⁶⁰ Závaznost stanoviska je jednou z problematických otázek ZPV. Zákon výslovně uvádí, že správní úřad bere obsah stanoviska při svém rozhodování v úvahu, nicméně od závěrů a požadavků uvedených ve stanovisku se lze věcně odchýlit. Tento postup musí ve svém rozhodnutí odůvodnit, neplatí pro záměry tzv. soustavy NATURY 2000⁶¹.

Stanovisko vydá příslušný úřad na základě doložené dokumentace (příp. oznámení), posudku a zápisu z veřejného projednání ve lhůtě 30 dnů⁶² od vyjádření k posudku. Obsahové náležitosti stanoví Příloha č. 6 ZPV.

- údaje o záměru a oznamovateli
- záznam o průběhu všech fází posuzování
- celkové hodnocení záměru, které vezme v úvahu souhrnnou charakteristiku záměru, zhodnocení technického stavu, porovnání variant, vyjádření k dokumentaci a posudku, atd.
- stanovisko
  - souhlasné (příslušný úřad současně stanoví podmínky pro jeho realizaci)
  - nesouhlasné

Platnost stanoviska je omezená dobou 5 let od jeho vydání, oznamovatel však může zažádat (pokud zůstaly zachovány okolnosti)⁶³ o prodloužení, a to i opakovaně. Podmínky souhlasného stanoviska by měly být v jednotlivých fázích od přípravy až po realizaci projektu dodrženy, aby se negativní vlivy na životní prostředí vyloučily nebo alespoň minimalizovaly na nejnižší možnou úroveň. Průzkum respektování podmínek stanoviska v územním a stavebním řízení bude předmětem třetí části této práce.

---

⁶⁰ ČERNÝ, P.: *Nedostatek implementace čl. 9 Aarhúské úmluvy v České republice*. Ekologický právní servis, 2010, str. 5.

⁶¹ V případě, kdy je shledán významný negativní dopad na tyto oblasti, nelze vybudování záměru povolit.

⁶² Nedodržení lhůty nemá vliv na platnost později vydaného stanoviska, blíže viz DVOŘÁK, L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005, str. 41.

⁶³ Prokáže-li, že *nedošlo k podstatným změnám realizace, podmínek v dotčeném území, ani k novým znalostem souvisejících s věcným obsahem dokumentace*, ustanovení §10 odst. 3 ZPV.

2.4 Zapojení veřejnosti do procesu EIA

Jak jsem již předeslala v podkapitole věnované Aarhuské úmluvě (dále jen „AÚ“ nebo „Úmluva“), zaměřím se na postavení AÚ v českém právním řádu, respektive na to, zda je ZPV s touto úmluvou v souladu. AÚ je bezesporu významnou mezinárodní smlouvou. Deklaruje právo na příznivé životní prostředí coby základní lidské právo. Aby jej veřejnost mohla uplatňovat, je třeba zaručit základní procesní práva (právo na informace, právo účastnit se rozhodování, právo na soudní přezkum).

AÚ je pro Českou republiku závazná ode dne 4. října 2004. Právním základem, který zakládá povinnost přihlížet k závazkům Úmluvy, je ustanovení čl. 10 Úmluvy: „*Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.*“ Povinnost naplnit požadavky Úmluvy je stvrzena také členstvím České republiky v Evropské unii, která AÚ ratifikovala 17. února 2005. V důsledku této události byly přijaty dvě směrnice, které požadavky AÚ začlenily – Směrnice 2003/4/ES, o přístupu k informacím o životním prostředí a směrnice 2003/35/ES, o účasti veřejnosti.

2.4.1 Právo na informace

Žádost o informaci lze podat na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a na základě zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Druhý jmenovaný zákon je ve vztahu k zákonu č. 106/1999 Sb. *lex specialis*. Informaci lze získat dvěma způsoby. Buď na základě žádosti občana, nebo z informační činnosti veřejné správy.

ZPV promítl požadavky na zveřejňování informací do ustanovení § 16. Veřejnost musí mít k dispozici informace o jednotlivých fázích procesu EIA včetně všech dokumentů a možnostech zapojení se do něj. ZPV stanoví obligatorně tři způsoby zveřejňování informací. Prostřednictvím úřední desky dotčených územně samosprávných celků, internetu a minimálně ještě jedním způsobem obvyklým v daném území.

Úřední deska dotčených územně samosprávných celků

Zajištění informací je povinností příslušného úřadu ve spolupráci s dotčenými ÚSC. Z hlediska určení počátku lhůty, po kterou jsou obce a kraje povinny informaci zveřejňovat, je relevantní zveřejnění na úřední desce dotčeného kraje. Od této doby běží 15 denní lhůta, ve které mají občané možnost se s údaji prostřednictvím úřední desky seznámit.

Internet

Údaje o záměrech posuzovaných procesem EIA jsou zaznamenávány od roku 1995. Tato databáze, kterou vyvinul Český ekologický ústav dle požadavků Ministerstva životního prostředí,⁶⁴ byla v roce 1999 převedena do statistické internetové aplikace.⁶⁵ Od roku 2002 existuje Informační systém EIA a SEA (dále jen „IS“),⁶⁶ který vznikl v návaznosti na povinnost příslušných úřadů zveřejňovat dokumenty v průběhu procesu EIA mimo jiné prostřednictvím internetu. V reakci na změny legislativy se jeho podoba neustále vyvíjí, poslední výrazné úpravy pro uživatele v systému byly provedeny v dubnu letošního roku.⁶⁷

Jiný způsob

Kromě zmíněných způsobů je třeba zajistit informování veřejnosti ještě dalším způsobem, ZPV uvádí příkladem *místní tisk* nebo *rozhlas*, vyhláška MŽP č. 457/2001 Sb. doplňuje fakultativní výčet o *informační tabule a neperiodické publikace*. Čl. 6 odst. 2 AÚ požaduje, aby informování veřejnosti probíhalo nejen včas, ale také účinně. Ohledně dostatečného provedení tohoto ustanovení v České republice panují pochybnosti. „*Víc pochybností o účinnosti úpravy spíše vyvolává skutečnost, že veřejnost se ne vždy dozví včas o zveřejnění informace investora záměru.*“⁶⁸ Domnívám se, že by bylo žádoucí do povinnosti šíření informací zapojit rovněž investora, aby se informace o plánované výstavbě dostaly do povědomí široké veřejnosti již v rané fázi. Je třeba mít na paměti, že aktivní účast veřejnosti přispívá k transparentnosti veřejné správy.

⁶⁴ LHOTÁKOVÁ J., VRAVNÍKOVÁ L., ČÍZEK V.: *Posuzování vlivů na životní prostředí v datech a číslech*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2006, č. 2, str. 11-14.

⁶⁵ Dostupná na www.env.cz, www.cenia.cz

⁶⁶ Informační systémy jsou přístupné na stránkách Ministerstva životního prostředí www.mzp.cz a na stránkách české informační agentury životního prostředí CENIA, www.cenia.cz, dále jen „IS“

⁶⁷ VRAVNÍKOVÁ, L.: *Úpravy v informačním systému EIA*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2012, č. 2, str. 17-19.

⁶⁸ ADAMEOVÁ, Z.: *Účast veřejnosti v procesu EIA – případ České republiky*. In České právo životního prostředí, 2011, č. 2, str. 8.

2.4.2 Účast veřejnosti na rozhodovacích procesech

Zapojení veřejnosti zavádí ZPV v rámci jednotlivých fází procesu EIA do různých ustanovení. Obecně lze shrnout, že účast probíhá ve dvou rovinách:

- 1) tzv. konzultativní účast
- 2) přímá účast:⁶⁹

Konzultativní účast veřejnosti

Každý může za splnění podmínek (ve lhůtě a v písemné podobě) podat připomínky nebo vyjádření k oznámení, dokumentaci či posudku. Lhůty nejsou jednotné. Pro vyjádření k oznámení platí lhůta 20 dnů, ve zbylých případech je nezbytné dodržet třicetidenní lhůtu.

Na tomto místě spatřuji opět mezeru ZPV. Žádným způsobem nezohledňuje různorodost a specifčnost záměrů. Pochybuji, že je v objektivních možnostech veřejnosti v případě, že má záměr stovky stran (dokumentace k výstavbě nových bloků jaderné elektrárny Temelín obsahovala cca 500stran), takový záměr věcně připomínkovat.

Přímá účast veřejnosti

Řadu problémů s naplněním požadavků II. a III. pilíře AÚ v České republice spatřuji v samotné pojetí procesu EIA. V České republice byla pro proces EIA vytvořená samostatná procedura, která není správním řízením. Z toho vyplývá, že o provedení záměru se rozhoduje až v následném povolovacím řízení. Zde vyvstává poněkud problematická otázka související se zajištěním účasti veřejnosti v navazujícím správním řízení.

Ustanovení § 23 odst. 9 ZPV stanoví, že *občanské sdružení nebo obec dotčená záměrem se stává účastníkem navazujících řízení podle zvláštních předpisů a za splnění podmínek*. Judikatura NSS k tomu dodává: „Ze zákona nevyplývá, že by samo stanovisko zakládalo právo na účast v navazujícím řízení; podmínkou je naopak aktivita příslušného občanského sdružení v tom smyslu, že k takovému stanovisku podá vyjádření. Právo na další účast v následujících správních řízeních se tedy odvíjí od právního úkonu občanského sdružení, nikoliv od vydání stanoviska k posouzení vlivů na životní prostředí.“⁷⁰ Podmínky, kterými je účast ve správním řízení podmíněna, jsou tři a musí být splněny kumulativně:

⁶⁹ ADAMEOVÁ, Z.: *Účast veřejnosti v procesu EIA – případ České republiky*. In *České právo životního prostředí*, 2011, č. 2, str. 8.

⁷⁰ Viz. rozsudek NSS ze dne 29.8.2007, č. j. A 1 As 13/2007-63.

- 1) zapojení se do procesu již v dřívější fázi, tj. písemné vyjádření k oznámení, dokumentaci nebo posudku musí být podáno v zákonné lhůtě
- 2) vyjádření musí být zahrnuto ve stanovisku
- 3) neexistuje rozhodnutí, které by stanovilo, že veřejné zájmy občanského sdružení nejsou dotčeny.

Při stanovení těchto podmínek šel ZPV nad rámec směrnice EIA a činí nemalé potíže. Splnění druhé a třetí podmínky není pouze otázkou vůle samotných subjektů. Neexistuje žádný mechanismus, kterým by občanské sdružení nebo obec mohla přimět příslušný úřad k zahrnutí jejich vyjádření do stanoviska EIA. Nelze ovlivnit ani rozhodnutí správního orgánu v navazujícím řízení, pokud jím vyloučí „dotčenost zájmů.“ Nad to spatřuji rozporuplnost v případech, kdy je proces ukončen závěrem ve zjišťovacím řízení, že záměr dalšímu posuzování podle ZPV nepodléhá, kdy splnění zákonem stanovených podmínek z objektivního hlediska není možné.

2.4.3 Právo na soudní přezkum

Obrana proti vydanému stanovisku, potažmo závěru zjišťovacího řízení, je v české právní úpravě další problematickou oblastí. Proces EIA, stejně jako závěrečné stanovisko, má své odlišnosti. Na posuzování se nevztahuje správní řád⁷¹ a stanovisko tak není ani správním rozhodnutím, ani závazným stanoviskem ve smyslu správního řádu. Z toho plyne, že ho nelze samostatně přezkoumat. Přes svůj specifický charakter je stanovisko EIA (i závěr zjišťovacího řízení) výrazem činnosti veřejné správy, tudíž je správním aktem a vztahují se na něj základní zásady správního řádu a také IV. Část SŘ.⁷² Náprava nezákonného stanoviska (závěru) je v rukou orgánu, který jej vydal, podkladem je zde ustanovení § 156 SŘ. Příslušný úřad by tak musel učinit z vlastní vůle. Nástrojem „každého“ sice zůstává podání podnětu ke zrušení stanoviska, oporou je ustanovení § 42 SŘ, nicméně tato skutečnost sama o sobě nemá za následek zahájení správního řízení.⁷³

---

⁷¹ Ustanovení § 23 odst. 12 ZPV.

⁷² L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005, str. 41.

⁷³ KOLEKTIV AUTORŮ: *Správní procesy v právu životního prostředí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2010., str. 216

Soudní přezkum je možný až v rámci přezkumu navazujícího rozhodnutí, což potvrdil NSS svou konzistentní rozhodovací praxí.⁷⁴ V rozsudku ze dne 29. 8. 2007, č.j. 1 As 13/2007-63 přímo uvádí, že „vnitrostátní právní úprava, která sice neumožňuje jednotlivé dílčí úkony v rámci povolování záměrů přezkoumat samostatnou správní žalobou, ale umožňuje jejich přezkoumání v rámci přezkumu rozhodnutí o povolení záměru, je tedy za splnění podmínek uvedených v čl. 9 odst. 4. Úmluvy v souladu s požadavky Úmluvy.“ Nad to NSS obhájí svůj postoj argumentací, že kdyby se oznamovatel rozhodl od záměru ustoupit, přezkum stanoviska by ztratil smysl. Tomuto pojetí však mnozí oponují. „Takové nastavení je sice v souladu se směrnicí, ale v praxi vede k odsouvání a přenášení problémů vznikajících v rámci procesu posuzování vlivů do pozdějších fází rozhodování, především navazujících správních řízení.“⁷⁵

AÚ zakotvila přístup k právní ochraně čl. 9. V ustanovení čl. 9 odst. 2 AÚ je vyjádřeno právo dotčené veřejnosti na soudní přezkum, pokud k němu má dostatečný důvod nebo trvá porušení práva. Přestože, jak jsem již zmínila, spadá Aarhuská úmluva pod čl. 10 Ústavy, judikatura NNS konstatovala, že se jejího ustanovení nelze dovolávat přímo, neboť pro bezprostřední použitelnost mezinárodní smlouvy v daném případě chybí požadavek konkrétnosti práv a povinností. Směrnice 35/2003/ES, která byla v návaznosti na přistoupení EU k AÚ přijata Evropským parlamentem a Radou, včlenila závazky z čl. 9 odst. 2 AÚ do čl. 10a Směrnice Rady 85/337/EHS. (V nové směrnici 2011/92/EU se jedná o čl. 11).

ZPV v původním znění umožňoval soudní přezkum stanoviska EIA v navazujícím správním řízení pouze účastníkům řízení podle ustanovení § 65 SŘ, což bylo v rozporu s výše uvedenými požadavky AÚ a Směrnice EIA. Na základě zmíněných problémů se česká právní úprava stala předmětem kritiky ze strany Evropské komise. Vzhledem k tomu, že Česká republika nereagovala na vytýkáci dopis EK a nezjednala včasnou nápravu, bylo proti ní zahájeno soudní řízení,⁷⁶ vyvrcholilo dne 10. června 2010

---

⁷⁴ Viz. rozhodnutí ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1 As 39/2006 – 39, obdobně viz rozhodnutí ze dne 29.8.2007, č.j. 1 As 13/2007-63 nebo následně rozhodnutí ze dne 5. 9. 2008, č. j. 2 As 68/2007-50.

⁷⁵ SOBOTKA, M., HUMLÍČKOVÁ, P.: *Rozšíření účasti veřejnosti (?) aneb několik poznámek k jedné zbytečné novele zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*. In *České právo životního prostředí*, 2010, č. 1str. 95.

⁷⁶ Právomoc Soudního dvora EU je dána na základě čl. 258 SFEU.

rozsudkem Soudního dvora EU⁷⁷. Ve sledu těchto událostí následovalo přijetí novely,⁷⁸ která rozšířila okruh osob oprávněných k podání žaloby ke správnímu soudu.

V současnosti jimi mohou být i osoby jiné než samotní účastníci navazujícího správního řízení a to za předpokladu, že se včas (v zákonné lhůtě) a písemně vyjádří k dokumentaci nebo posudku.

Ani tato změna neumlčela kritizující hlasy zaznívající z půdy Evropské komise a Česká republika se ocitla v sankčním řízení.⁷⁹ Finanční postih, který ČR hrozil, by byl citelný.⁸⁰ Tato obava vyústila ve schválení doplňující novely,⁸¹ která měla výkladové pochybnosti odstranit.

Evropská komise měla za to, že se dočasné znění v případě aktivní žalobní legitimace dotýkalo pouze procesů EIA, které byly zahájené přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 436/2009 Sb.⁸² Do ustanovení § 23 ZPV byl vložen nový odstavec 11, který výslovně stanovil, že žalobu podle předchozího odstavce je možné podat i v případě, že posuzování vlivů na životní prostředí bylo zahájeno před 11. prosincem 2009.

Ztotožňuji se s názorem, že přijetí novely bylo nadbytečné,⁸³ protože nedošlo k žádnému posunu od již zavedené praxe, kdy soud ve správním soudnictví přezkoumává rovněž zákonnost závazného stanoviska na základě ustanovení § 75 odst. 2 SŘS: „*Soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí. Byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví.*“ Soudního přezkumu na základě ZPV se může domáhat stále pouze vybraný okruh účastníků, tedy právnické osoby. Účast fyzických osob je omezeno na úpravy ve zvláštních předpisech. Stavební zákon například vymezuje účastníky územního řízení v ustanovení § 85, podle

⁷⁷ Komise vs. Česká republika C-378/09, text dostupný na: <http://curia.europa.eu>.

⁷⁸ Byla přijata zákonem č. 436/2009 Sb. s účinností od 11. prosince 2009.

⁷⁹ Pokud členský stát nevyhoví rozsudku Soudního dvora EU, může mu být na základě čl. 260 odst. 2 SFEU uložena povinnost zaplatit paušální částku nebo penále. Blíže viz. SYLLOVÁ, J.: *Lisabonská smlouva*. Komentář. 1. vyd Praha : C. H. Beck, 2010, str. 826.

⁸⁰ ZÁRUBA, L.: *Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2012, č. 2, str. 14 „Finanční postih by v případě ČR mohl představovat penále cca 10.000,- euro denně, (tj. cca 7.390.000,- Kč měsíčně) a 2 miliony euro jednorázově (tj. cca 49,2 milionů Kč). Navíc může být též ohroženo čerpání prostředků ze strukturálních a kohezních fondů EU“.

⁸¹ Přijata zákonem č. 38/2012 Sb., s účinností od 31. ledna 2012.

⁸² Důvodová zpráva k zákonu č. 38/2012 Sb.

⁸³ Záruba, L.: *Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2012, č. 2, str. 14..

kterého se fyzické osoby mohou řízení účastnit, pokud jsou „vlastníky pozemku nebo stavby, na kterých má být záměr uskutečněn nebo osoby, jejichž vlastnické právo nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům na nich může být územním rozhodnutím přímo dotčeno.“⁸⁴ Je patrné, že tato úprava je velmi restriktivní.

Nedořešeným problémem stále zůstává neodkladný účinek žaloby. NSS uvedl, že „na základě čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy musí být stěžovatelům z řad dotčené veřejnosti vyhověno jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby). Pokud by návrhu na přiznání odkladného účinku vyhověno nebylo, došlo by k porušení čl. 9 odst. 4 Aarhuské úmluvy a čl. 10a směrnice, neboť poskytovaná soudní ochrana by nebyl včasná a spravedlivá.“⁸⁵ ZPV však odkladný účinek výslovně vylučuje, a tak postavení občanského sdružení, které podává žalobu z pozice účastníka řízení, je tedy zřejmě ve výhodnější pozici než možnost soudního přezkumu na základě ustanovení §23 odst. 10 ZPV.

---

⁸⁴ Ustanovení § 85 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 183/2006 Sb. O územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ Viz. Rozhodnutí ze dne 15. 5. 2008, č. j. 2 Asp 1/2008 – 77.

2.5 Procedurální vazby procesu EIA a stavebního zákona

Oddělené pojetí procesu EIA a navazujícího správního řízení umožňuje Směrnice EIA. „*Posuzování vlivů na životní prostředí může být zahrnuto do povolovacích řízení již existujících v členských státech, nebo pokud taková řízení neexistují, do jiných řízení nebo do řízení, která mají být zavedena pro dosažení souladu s cíli této směrnice.*“⁸⁶ Toto pojetí není běžné, v evropských státech bývá spíše výjimkou, nicméně v České republice má tento přístup tradici.⁸⁷ Tato koncepce s sebou přináší některé problémy, zejména časovou a administrativní náročnost na obě řízení. Rovněž se vyskytují problematické otázky v souvislosti s účastenstvím veřejnosti v navazujícím správním řízení a soudním přezkumem výstupů procesu EIA (viz kapitola „Zapojení veřejnosti do procesu EIA“).

Většina následných správních rozhodnutí je vydávána podle stavebního zákona.⁸⁸ Jedná se o územní rozhodnutí vydávané v územním řízení a stavení povolení vydávané ve stavebním řízení. Zvláštnost představuje regulační plán.

Již od zavedení institutu EIA do českého právního řádu probíhaly diskuze o integraci procesu EIA do povolovacích řízení.⁸⁹ Cílem bylo snížení administrativní náročnosti a omezení regulace povolování staveb. Dalším podnětem byl projekt s názvem „*Návrhy na řešení opatření k posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice z pohledu ochrany životního prostředí*“ (tzv. ekoaudit), který shrnul požadavky environmentální legislativy.⁹⁰ Na základě vyhodnocení těchto požadavků vznikly různé varianty návrhů k novelizaci stavebního zákona. Vše vyústilo přijetím zákona č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony. Zákon vstoupil v platnost dne 22. října 2012 s účinností datovanou ke dni 1. ledna 2013. Podle

⁸⁶ Čl. 2 odst. 2 Směrnice EP a Rady 2011/92/EU.

⁸⁷ DVOŘÁK, L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005, str. 9.

⁸⁸ Mohou jimi být však i jiná rozhodnutí vydávaná na základě zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákona č. 254/2001 Sb., vodní zákon, zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, zákona č. 44/1988 Sb., horní zákon, zákon č. 258/2001 Sb., o ochraně veřejného zdraví, zákona č. 18/1997 Sb., atomový zákon.

⁸⁹ Viz dokument „*Připomínky a podněty neziskových organizací k Opatření pro posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice eliminací nadbytečných požadavků environmentální legislativy*“, Zelený kruh, 2010, dostupný na:

http://arnika.org/soubory/dokumenty/ucastverejnosti/041210_PIPOMNKY_ZK_KONKURENCES_CHOPNOST.pdf

⁹⁰ ZÁRUBA, L: *Připravovaná „velká“ novela stavebního zákona*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2011, č. 3.

důvodové zprávy si novelizační předpis v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí kladl za cíl „*harmonizovat postupy podle stavebního zákona a postupy posuzování vlivů a spojení shodných nebo podobných kroků do společného postupu*“.⁹¹

Navrhované řešení vychází z toho, že u vybraných záměrů bude proces EIA probíhat současně s územním řízením. Ke spojenému řízení je příslušný stavební úřad (obecní úřad s rozšířenou působností). Posuzování však bude provádět jako doposavad příslušný úřad, který své procesní výstupy zašle přímo stavebnímu úřadu. Výraznou změnou oproti úpravě posuzování vlivů podle ZPV je, že posudek se bude zpracovávat pouze na základě rozhodnutí příslušného úřadu ve výjimečných případech a rovněž na jeho náklady.

2.5.1 Regulační plán

Dle ustanovení § 61 odst. 1 stavebního zákona „*regulační plán v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a pro vytváření příznivého životního prostředí.*“ Tato dokumentace nahrazuje ve schváleném rozsahu územní rozhodnutí, a proto za předpokladu, že vymezuje pozemky pro umístění záměru ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, je podroben proceduře EIA. V souladu s tím bylo upraveno ustanovení § 10i ZPV, jehož druhý odstavec stanovil, že takový regulační plán se posuzuje jako záměr, nikoliv jako koncepce. Regulační plán je schvalován příslušným zastupitelstvem ve formě opatření obecné povahy, nikoliv tedy správním rozhodnutím stavebního úřadu.

Stavební zákon rozlišuje regulační plán na žádost a regulační plán z podnětu. Rozdíl mezi těmito dokumentacemi spočívá v odlišnostech v postupu jejich pořizování. Důvodová zpráva k novele stavebního zákona spatřovala nedostatky dosavadní úpravy regulačního plánu v souvislosti s procesem EIA ve dvou věcech. Jednak v disproporci mezi regulačními plány a požadavky procesu EIA. „*U regulačního plánu na žádost bude většinou provedení EIA možné, avšak mezi regulačními plány z podnětu se mohou vyskytnout typy plánu, které mají spíše koncepční nebo pouze regulatorní charakter a jejich posuzování v procesu EIA je proto nepřiměřené až neučelné.*“⁹² Za druhé v netransparentnosti ustanovení stavebního zákona. Stavební zákon odkazoval na ZPV,

---

⁹¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 350/2012 Sb., ASPI.

⁹² Tamtéž.

výslovně upravoval pouze odlišnosti od běžné procedury posuzování vlivů, což bylo velmi nepřehledné.

Novela si kladla za cíl ustanovení o regulačním plánu zpřehlednit a rozlišila regulační plány na dvě kategorie. První kategorie jsou regulační plány, které nahrazují územní rozhodnutí pro záměr, který podléhá posuzování vlivů, druhá kategorie regulačních plánů posuzování vlivů nepodléhá.

V případě první kategorie se proces EIA bude spojovat s pořizováním regulačního plánu, pokud záměr spadá do záměrů kategorie II Přílohy č. 1 k ZPV, příslušným úřadem bude krajský úřad a toto spojení příslušný úřad v závěru zjišťovacího řízení nevyloučí. „*Spojení postupů posuzování vlivů na životní prostředí a pořizování regulačního plánu je vyloučeno u záměru vyžadujícího posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice České republiky.*“⁹³ Jak jsem již zmínila, na rozdíl od původní koncepce se nebude zpracovávat posudek. Stanovisko bude vydáváno ve fázi před veřejným projednáním. Lhůta pro jeho vydání je 15 dní s možností prodloužení v závažných případech až o 30 dnů. Pokud příslušný úřad v těchto lhůtách vydání stanoviska neuplatní, regulační plán může být vydán bez stanoviska.

2.5.2 Územní řízení

„*Územní řízení lze charakterizovat jako rozhodovací proces správního orgánu, jehož výsledkem je autoritativní rozhodnutí o využití území k danému účelu.*“⁹⁴ Obecně je územní rozhodnutí podmínkou pro realizaci všech záměrů nebo staveb, není-li dán územní souhlas, nebo pokud případně nepostačí územně plánovací dokumentace. Územní rozhodnutí může být nahrazeno regulačním plánem nebo veřejnoprávní smlouvou. Pouze taxativně vyjmenované případy nepodléhají ani rozhodnutí ani souhlasu.

„*Jedním z charakteristických rysů české právní úpravy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí je fakt, že tento proces je samostatnou a současně specificky upravenou procedurou, která předchází samotným povolovacím procesům (územní řízení, stavební řízení apod.), a tudíž není jejich součástí. Výjimku představuje pouze dílčí úprava*

---

⁹³ Ustanovení § 61 odst. 3 písm. c) zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ KLIKOVÁ, A., HAVLAN, P., VALACHOVÁ K., HAMPLOVÁ, E.: *Stavební právo – praktická právní příručka*. Vyd. Praha : Linde, 2009, str. 81

*propojení EIA s územním řízením zakotvená v § 91 stavebního zákona.*⁹⁵ Tato koncepce nebyla příliš kvalitně provedená, proto se jí v praxi téměř nevyužívalo.⁹⁶

Novela tedy přistoupila k propracování tohoto ustanovení. Z navrhovaných variant byla vybrána varianta C - Územní řízení bez posudku k dokumentaci se stanoviskem orgánu EIA. Příslušný úřad, který v závěru zjišťovacího řízení stanoví, že se záměr bude dále posuzovat, rozhodne zároveň, zda bude posuzován samostatným postupem podle ZPV, nebo jako součást územního řízení. V rámci územního řízení lze posuzovat ty záměry, jejichž posuzování provádí krajský úřad (záměry uvedené v kategorii II Přílohy č. 1 k ZPV). Spojení řízení je vyloučeno u záměrů přesahující hranice České republiky. V případě integrace procesu EIA do územního řízení pak není možné vést spojené územní a stavební řízení.

Územní řízení je zahájeno tím, že žadatel společně se žádostí podá dokumentaci. Odlišností od posuzování vlivů podle ZPV je, že není zapotřebí vyhotovovat posudek. Zpracování posudku může zajistit příslušný úřad, pokud to uzná za vhodné. Posudek se však nezveřejňuje ani neprojednává, nýbrž slouží pouze jako interní podklad pro vypracování stanoviska.⁹⁷ Náklady na jeho zpracování nese příslušný úřad, nikoliv žadatel. Po oznámení zahájení řízení, stavební úřad zveřejní žádost a dokumentaci a následně nařídí veřejné ústní jednání. Rovněž individuálně vyrozumí dotčené orgány, které vyzve k podání stanoviska. Zapojení veřejnosti proklamuje ustanovení § 91 odst. 7 a odst. 8 stavebního zákona. Každý může podat k předmětu územního řízení připomínky nejpozději při veřejném ústním jednání. Okruh účastníků územního řízení, vymezen v ustanovení § 85 stavebního zákona je nově rozšířen o *občanská sdružení a obecně prospěšné společnosti, jejichž předmětem je ochrana životního prostředí, veřejného zdraví nebo kulturních památek*. Tito účastníci mohou k předmětu územního řízení podat námítky. Příslušný orgán ve lhůtě 30 dní vydá stanovisko EIA, které následně doručí stavebnímu úřadu, zákon na tomto místě zakotvil tzv. fikci pozitivního rozhodnutí. Pokud se příslušný úřad ani v dodatečné lhůtě nevyjádří, má se za to, že se záměrem souhlasí. Poté stavební úřad vydá

---

⁹⁵ DVOŘÁK, L.: *Proces posuzování vlivů na životní prostředí – stanovisko EIA*. In Zpravodaj EIA, EIA-IPPC-SEA, 2011, č. 4, str. 13

⁹⁶ Připomínky a podněty neziskových organizací k Opatření pro posílení konkurenceschopnosti a rozvoje podnikání v České republice eliminací nadbytečných požadavků environmentální legislativy, Zelený kruh, 2010:

http://arnika.org/soubory/dokumenty/ucastverejnosti/041210_PIPOMNKY_ZK_KONKURENCES_CHOPNOST.pdf

⁹⁷ Ustanovení § 91 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

územní rozhodnutí, předtím je však účastníkům řízení poskytnuta lhůta, aby se ke všem dokumentům rozhodným pro vydání rozhodnutí vyjádřili (minimálně 5 dní). Stavební úřad při svém rozhodování vezme v potaz rovněž tato vyjádření a v konečném rozhodnutí mimo jiné zahrne podmínky stanoviska EIA.

Problematickou otázkou zůstává závaznost stanoviska EIA. V případě, že je stanovisko EIA vydáno a stavební úřad svůj postup řádně odůvodní, není podmínkami stanoviska vázán. Nad to platí, že pro rozhodnutí stavebního úřadu již vydání stanoviska není bezpodmínečně nutné, jako je tomu v případě posuzování podle ZPV.

2.5.3 Stavební řízení

Účelem stavebního řízení je prověřit projektovou dokumentaci konkrétní stavby a zajistit tedy soulad s územně plánovacími podklady, územním rozhodnutím, obecnými technickými požadavky na výstavbu a dalšími požadavky úřadů, tedy i se závěry procedury EIA.

Podle ustanovení § 78 odst. 3 stavebního zákona lze vést společné územní a stavební řízení. Platí to za předpokladu, že podmínky pro využití v území budou jednoznačné, zejména je-li je schválen územní plán nebo regulační plán. Pokud byl záměr posuzován ve zjišťovacím řízení nebo pro ně bylo vydáno stanovisko, stavební úřad musí obligatorně nařídit k projednání společné žádosti veřejné jednání. Pro spojené řízení však platí výjimka. *„Při spojení územního řízení s vybranými postupy při posuzování vlivů na životní prostředí nelze vést spojené územní a stavební řízení.“*⁹⁸

---

⁹⁸ Ustanovení § 92 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3 PROCES EIA V KRAJI VYSOČINA

V této části práce se budu věnovat praktické stránce procesu EIA, konkrétně v rámci kraje Vysočina. Je beze sporu, že institut posuzování vlivů na životní prostředí je důležitým nástrojem v ochraně životního prostředí a jeho uzákonění v České republice bylo zásadním počinem k zajištění preventivní ochrany životního prostředí. Nicméně tento samotný fakt sám o sobě ještě nezajišťuje účinné a efektivní provádění procesu EIA v praxi. Domnívám se, že její monitoring je zcela zásadní pro zpětnou vazbu a hodnocení právní úpravy.

Obsahově tuto část rozčlením do tří kapitol. Nejprve provedu podrobnou statistiku procesu EIA v kraji Vysočina. Tímto bych chtěla postihnout vývoj procesu EIA v kraji Vysočina během jednotlivých let a rovněž ho porovnat ve vztahu k vývoji procesu EIA v rámci celé České republiky. V určitém časovém období se dále zaměřím na průběh procesu EIA, ze kterého následně vyhodnotím jeho výsledky. Tímto bych ráda zdokumentovala, v kolika případech proces EIA skončil ve fázi zjišťovacího řízení, v kolika případech dospěl proces EIA až k samotnému vydání stanoviska a zobrazit tak četnost vydávání stanoviska k celkovému poměru počtu oznámení.

V navazující fázi podrobím vybraná stanoviska EIA průzkumu, abych vysledovala jejich následný osud v územním a stavebním řízení. V této studii se zaměřím na dvě věci. Za prvé na to, zda příslušné úřady, které v územním a stavebním řízení rozhodovaly, naplnily zákonnou dikci a řádně stanoviska odůvodnily, zejména pak v případě, kdy požadavky stanoviska do svého rozhodnutí nezahrnuly. Druhý poznatek, který bych ráda z průzkumu vysledovala, je odpověď na otázku, jakou měrou bylo stanovisko EIA v následujících správních řízeních respektováno.

Poslední část této práce uzavřu analýzou dvou předchozích kapitol, tedy závěrečným zhodnocením své statistiky a průzkumu.

3.1 Statistika procesu EIA v kraji Vysočina

Při prvotním bádání jsem narazila na neshody mezi údaji v IS a mezi údaji publikovanými ve Zpravodaji EIA-IPPC-SEA 2006 č. 2 a 2010 č. 3. Oslovila jsem Mgr. Vraníkovou z agentury CENIA, která statistiku v odborném periodiku zpracovávala. Na

vysvětlenou uvedla, že vzniklá odlišnost údajů je dána skutečností, že ne vždy příslušné úřady, které vyvěšují záměry v IS, všechny údaje doplní včas. Data, která doplní později, se do statistiky nezapočítávají. Tyto odlišnosti jsou v řádu desítek, tabulka pro srovnání je součástí Přílohy A str. 1. Opětovně jsem se obrátila na agenturu CENIA se žádostí o přesná data, z nichž následující statistika vychází.

Graf č. 1 (Příloha A, str. 2) znázorňuje poměr počtu oznámení v kraji Vysočina od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2011 z celkového množství všech oznámení podaných v rámci celé České republiky. Na Vysočině bylo v těchto letech podáno 578 oznámení, což představuje pouhé 4% z celkového počtu podaných oznámení za stejné období v celé České republice, které dosáhlo hodnoty 12 661.

Pokračuji vyobrazením počtu oznámení v jednotlivých letech v České republice a v kraji Vysočina, které jsem zaznamenala do Grafů č. 2 a č. 3. (Příloha A, str. 2-3.). Jednak jsem chtěla graficky porovnat, zda tendence na Vysočině kopíruje tendenci celorepublikovou a také podchytit případné změny v souvislosti se změnami ZPV roce 2006 a 2007. Z vyobrazení lze pozorovat v rámci celé České republiky dynamický nárůst počtu oznámení. Tato skutečnost fakticky demonstruje dopad novely, která byla provedena zákonem č. 163/2006 Sb., s účinností ode dne 27. dubna 2006. Tento vzestup zapříčinilo uzákonění tzv. podlimitních záměrů a navýšení počtu oznámení podle ustanovení § 6 ZPV. Po přijetí novely v roce 2007, zákonem č. 216/2007 Sb., která toto posuzování upravila, došlo k opětovnému snížení počtu oznámení. V případě kraje Vysočina však tato změna nebyla nijak markantní a počty v těchto letech nevybočují z průměru. Podle tvrzení Mgr. Vravníkové „*podlimitní záměry (př. vrtané studny, krbová kamna) tehdy oznamovali především v Plzeňském a Moravskoslezském kraji!*“

Dále jsem sledovala, jak jsou záměry v letech 2002-2011 v kraji Vysočina členěny podle odvětví, což jsem zaznamenala do Grafu č. 4 (Příloha A, str. 4.) Nejčetnější skupinou mezi podanými oznámeními byly záměry spadající do kategorie II., bod 10.6 přílohy č. I. k zákonu, *skladové a obchodní komplexy včetně nákupních středisek, o celkové výměře nad 3000 m2 zastavěné plochy, parkoviště nebo garáže s kapacitou nad 100 parkovacích stání v součtu pro celou stavbu*, následovány oblastí silniční dopravy umístěné v kategorii II. v bodě 9.1 uvedeny jako *novostavby rozšiřování a přeložky silnic* a oblastí zemědělství (konkrétně šlo o *chov hospodářských zvířat s kapacitou 180 dobytčích jednotek*), které spadá do záměrů kategorie I. bod 1.7.

Plánované výstavby v těchto odvětvích nevzbuzují takovou vlnu nevole jako realizace velkokapacitních průmyslových objektů. Snažila jsem se zjistit, zda mezi záměry v letech 2009-2011 končící ve zjišťovacím řízení „z hlediska vlivu na životní prostředí nevýznamné, nenalezu podobné kontroverzní případy případu spalovny komunálního odpadu v Chotíkově, ve kterém Krajský úřad Plzeňského kraje vyhodnotil, že spalovna s ročním zpracováním odpadů téměř 100 tisíc tun nemá významný vliv na životní prostředí a nebude dále podle ZPV posuzována.⁹⁹

Veřejnost na Vysočině spojovala vždy averze k záměrům na výstavbu větrných elektráren. V období roku 2009-2011 bylo podáno celkem pět oznámení o takových záměrech. Nejvíce negativních hlasů jsem zaznamenala u projektu „*Výstavba větrných elektráren v k.ú. Lomy u Jemnice*“ z počátku roku 2011. Nelibost s projektem vyjádřily všechny dotčené obce, kraj Vysočina jakožto dotčený územní samosprávný celek a mnohá občanská sdružení. Občané proti této stavbě stvrdili svůj nesouhlas rovněž podpisy petice. Tyto reakce vzal příslušný krajský úřad zřejmě na vědomí, neboť jak vyplynulo ze závěrů zjišťovacích řízení, u všech případů nezbytnost posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb. byla vyhodnocena.

Výsledky procesu EIA v letech 2009-2011 na Vysočině vyobrazuje Graf č. 5 (Příloha A, str. 5.) Z celkového počtu 174 podaných oznámení byla převážná většina záměrů ukončena ve zjišťovacím řízení (138) závěrem, že dalšímu posuzování podle zákona záměry nepodléhají. Ve 23 případech byl proces ukončen jiným způsobem. V 10 případech byla důvodem konce v řízení skutečnost, že oznámení nebylo zpracováno autorizovanou osobou. V ostatních případech byl proces ukončen na žádost oznamovatele. Krajský úřad kraje Vysočina dospěl k vydání stanoviska u 14 záměrů, z nichž pouze 1 bylo nesouhlasné, a to v případě záměru „*Výstavba mimoúrovňové křižovatky dálnice D1 a silnice II/352 Měšín*“. Příslušným úřadem zde bylo MŽP. Odborníci při zpracování posudku shledali chyby ve výpočtech hlukové a rozptylové studie, následně zpracovatelka posudku navrhla vydat nesouhlasné stanovisko. Veřejné projednání ukázalo, že ne všechny body navrženého nesouhlasného stanoviska byly relevantní, přesto se dospělo k závěru, že významně negativní vliv na veřejné zdraví z hlediska hluku je prokazatelný a tento závěr byl dále potvrzen v konečném stanovisku MŽP.

---

⁹⁹ Více informací na www.spalovnachotikov.info

3.2 Stanovisko EIA v navazujícím územním a stavebním řízení

Jak jsem již zmínila, výsledné stanovisko procesu EIA je závazným podkladem pro rozhodování správního úřadu v navazujícím správním řízení a bez existence stanoviska nelze v navazujícím správním řízení rozhodnout. Co se však převzetí samotného obsahu stanoviska týká, v případě opodstatněných důvodů správní úřad nemusí některé konkrétní požadavky do svého rozhodnutí přenést. Tento výklad potvrzuje rovněž NSS například ve svém rozhodnutí ze dne 15. 5. 2008, č. j.: 2 Aps 1/2008 – 77. *„Také není pravda, že by výsledné stanovisko EIA nutně muselo být převzato do aktu, jemuž slouží jako podklad...Jsou-li ve stanovisku uvedeny konkrétní požadavky týkající se ochrany životního prostředí, zahrne je do svého rozhodnutí; v opačném případě uvede důvody, pro které tak neučinil nebo učinil jen částečně. Rozhodnutí musí vždy odůvodnit.“*

U výše uvedených záměrů, které byly ukončeny stanoviskem EIA, jsem se zaměřila na jejich následný průběh (Graf č. 6, Příloha A, str. 5). Oslovila jsem příslušné úřady - MŽP a dotčené stavební úřady se žádostí o poskytnutí informací ohledně daných záměrů. V osmi (8) případech dosud nebylo vydáno územní rozhodnutí, respektive o jeho vydání ani nebylo investorem požádáno. U dvou záměrů byl příslušným úřadem MŽP. Jednalo se o rozšíření dálnice D1 na šest pruhů v úseku mezi Mirošovicemi a Kývalkou a o výstavbu nového elektrického vedení v úseku silnice Kočín – Mírovka. Jak samo MŽP uvedlo *„Oba dva záměry jsou poměrně velkého rozsahu (co se umístění týče) a než budou vyřešeny majetkoprávní vztahy k přilehlým pozemkům, resp. pozemkům, na kterých mají záměry vést, může to trvat i několik let“*. Ve čtyřech případech bylo vydáno územního rozhodnutí a ve třech případech rovněž následné stavební povolení. V jednom případě byla mezi účastníky uzavřena veřejnoprávní smlouva.

Do rukou se mi dostala 3 územní rozhodnutí a 2 stavební povolení týkající se záměrů:

- 1) Místní komunikace Klafar II - ul. Dolní, Žďár nad Sázavou
- 2) Přestavba a dostavba stájí pro dojnice Červená Řečice
- 3) Polyfunkční dům TRIANGL Jihlava, Vrchlického ulice

V prvním případě bylo souhlasné stanovisko vydáno Krajským úřadem kraje Vysočina v červnu 2009. Územní rozhodnutí vydal stavební odbor Městského úřadu Žďár

nad Sázavou v srpnu 2010, v červnu 2011 vydal tentýž úřad stavební povolení. Podmínky souhlasného stanoviska jsou rozepsány celkem do 12 bodů. Příslušný úřad při stanovení podmínek územního rozhodnutí i stavebního povolení zvolil metodu, ve které přímo citoval výňatky stanovisek nebo vyjádření dotčených orgánů, mezi nimiž byly ocitovány z převážné části taktéž podmínky stanoviska EIA. Podmínky, které nebyly zahrnuty v citaci stanoviska EIA, se odrazily v odkazu na další dotčené úřady (Příkladem je například odkaz na stanovisko Městského úřadu Žďár nad Sázavou, Odboru životního prostředí, co se odpadového hospodářství nebo ochrany ovzduší týče nebo stanoviska Policie České Republiky, Krajského ředitelství policie kraje Vysočina z hlediska organizace dopravy). Předmětné pasáže stanoviska EIA, územního rozhodnutí a stavebního povolení jsem zařadila do přílohy této práce (jsou označeny jako Příloha B, C, D).

Pro *Přestavbu a dostavbu stájí pro dojnice Červená Řečice* bylo souhlasné stanovisko EIA vydáno v květnu 2009. Městský úřad Pelhřimov vydal územní rozhodnutí a stavební povolení ve spojeném řízení v dubnu 2011. Stanovisko EIA bylo v tomto případě nejobsáhlejší, podmínky byly rozepsány do 35 bodů, naopak podmínky pro provedení stavby v rozhodnutí městského úřadu byly nejméně obsáhlé (celkem rozhodnutí obsahuje 23 podmínek). Shodu jsem nenašla u následujících podmínek:

- projednat barevné řešení s orgánem ochrany přírody (navrhnout střízlivé barevné pojetí v kombinaci zelených, hnědých a okrových tónů)
- zpracovat projekt sadových úprav a zajistit jejich realizaci a jejich údržbu
- zpracovat plán organického hnojení
- ve stájích instalovat lapače pro snížení výskytu stájového hmyzu
- pravidelně provádět deratizaci

Pro výstavbu záměru *Polyfunkčního domu TRIANGL v Jihlavě* bylo vydáno souhlasné stanovisko v roce 2010. Příslušným úřadem k provedení územního řízení byl stavební úřad Magistrátu města Jihlavy. Územní rozhodnutí bylo vydáno v dubnu 2011, o vydání stavebního povolení do současné doby (listopad 2012) nebylo požádáno. Územní rozhodnutí bylo zpracováno velmi přehledně a pečlivě. Do svého obsahu vtělilo skutečně všechny zásadní podmínky stanoviska EIA, výjimkou byla jedna odůvodněná podmínka „v rámci přípravy stavby projednat potřebu udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů v území zjištěných.“¹⁰⁰ Vyjmutí podmínky z rozhodnutí

---

¹⁰⁰ Příloha C, str. 8, bod. 15.

zdůvodnil úřad s odkazem na stanovisko Krajského úřadu kraje Vysočina, který potřebu výjimky předem vyloučil. Do podmínek rozhodnutí nebyly zahrnuty pouze dvě marginální povinnosti - *konkretizovat předpokládaná místa očisty vozidel vyjíždějících na veřejné komunikace ze staveniště*, za druhé povinnost *vybavit staveniště dostatečným množstvím WC*.

3.3 Analýza zjištěných dat a průzkumu

V první části jsem se zaměřila na shromáždění jednotlivých dat, ze kterých jsem následně vypracovala podrobnou statistiku.

Nejdříve jsem proces EIA na Vysočině zmapovala v jednotlivých letech, z čehož jsem dospěla k překvapivému závěru. V první řadě se nedá jednoznačně usoudit, že by počet oznámení měl jakoukoliv logickou posloupnost, ať už vzestupnou nebo sestupnou. Rovněž nelze proces unifikovat. Jsou-li jakékoliv změny v počtu oznámení zaznamenány v rámci celé ČR, nemusí nutně platit přímá úměra těchto změn v počtu oznámení v jednotlivých krajích. To poukazuje na fakt, že je proces EIA unikátní pro každé území.

Následky novelizací ZPV nebyly v kraji Vysočina nikterak markantní, ba naopak. Dá se říci, že situace měla spíše opačnou tendenci, o čemž svědčí porovnání Grafů č. 2.(Příloha A, str.2) a č. 3. (Příloha A, str. 3.). V roce 2006 lze v kraji Vysočina pozorovat pokles počtu oznámení oproti České republice, kdy došlo k dynamickému vzestupu. Mohu zkonstatovat, že ani novela ZPV z roku 2007 neměla dramatický význam z hlediska snížení počtu oznámení v následujícím roce, jak tomu bylo v rámci celé České republiky.

Pokračovala jsem vyobrazením záměrů z hlediska jejich členění dle odvětví a ze závěru následujícího zjišťování konstatuji skutečnost, že jsem nezaznamenala žádné významné kontroverzní případy, které by se zásadním způsobem principům procesu EIA vymykaly. Krajský úřad Vysočina byl v mnou hodnocených záměrech vždy obezřetný, což lze hodnotit jistě pozitivně.

Velmi zajímavým ukazatelem byly výsledky procesu EIA, které jsem zpracovala pro rozmezí let 2009-2011. Při studii teorie samotného pojmu a procesu EIA jsem se domnívala, že proces je ve většině případů ukončen stanoviskem EIA, protože s koncepcí a soudním přezkumem závěrečného stanoviska judikatura polemizuje nepřeborným množstvím odborné literatury. Z celkového počtu oznámení v letech 2009-2011 skončil

proces EIA vydáním stanoviska v necelých 8%. Valná většina záměrů skončí ve zjišťovacím řízení závěrem, že další posuzování podle ZPV není zapotřebí. Z tohoto důvodu bych doporučovala soustředit pozornost, při dalších změnách zákona, především na kvalitu zjišťovacího řízení.

Z průzkumu je nad to evidentní, že nejen cesta ke konečné fázi procesu EIA je mnohdy zdlouhavá. Další a většinou neméně komplikovanou cestou je dále proces od vydání stanoviska k samotné realizaci projektu. Osobně na tomto místě spatřuji rovněž odraz zákona č. 436/2009 Sb., kterým byla platnost stanoviska prodloužena ze dvou na pět let. Tlak investora není patrný, neboť oznamovatel má možnost před uplynutím této lhůty zažádat o prodloužení stanoviska o dalších pět let a to i opakovaně. Realizace záměrů, které procesu posuzování podléhají, je náročná. Vždy bude úzce souviset především s otázkou financování a tedy dostupností prostředků k jejich získání. Jak jsem již zmínila, ne nepodstatný vliv na dělbu peněz má vždy dělba moci, což je však věc dané politiky v daném čase a daném prostoru.

V druhé části jsem monitorovala vnímání stanoviska EIA příslušnými úřady, které rozhodují v navazujícím řízení především o umístění stavby a podmínkách stavebního povolení. Pokud bych měla souhrnně odpovědět na otázky, jejichž zjištění jsem si vytyčila v úvodu této práce, mohu závěrem zjednodušeně uvést, že dotyčné úřady vždy svá rozhodnutí odůvodnily, ať už důsledněji nebo méně. Podstatný obsah stanoviska EIA vždy do následného rozhodnutí vtělily. V některých případech se vyskytly drobné nedostatky. Pokud však beru v potaz smysl a účel celého procesu EIA, kterým je omezení nejen nepříznivých, ale také významných vlivů na životní prostředí, je očividné, že nepromítnutí těchto podmínek stanoviska EIA má z hlediska ochrany životního prostředí význam poněkud marginální. Za předpokladu, že se o potencionálním dopadu na životní prostředí dá vůbec hovořit. Pouze na okraj dodávám, že v případě opominutí návrhu barevného řešení fasády v případě „Přestavba a dostavba stájí pro dojnice Červená Řečice“, jsem názoru, že barvy v přírodě jsou natolik pestré, že zdaleka ani paleta malíře nedosahuje takové škály odstínů, a proto tedy nespátřuji „nic proti ničemu“, aby výsledný objekt byl nakonec jiné barvy než zelené nebo okrové.

Z posuzovaných případů lze však stěží vyvodit obecný závěr, protože nelze žádným způsobem předjímat, jak bude příslušný úřad napříště rozhodovat. Podmínky pro výstavbu, stejně jako i jejich povaha a závažnost, se budou lišit případ od případu. Vždy budou

reagovat na daná konkrétní nebezpečí pro životní prostředí, proto snaha o jakákoliv zobecnění by mohla být velmi zkreslující.

Závěrem této praktické části bych zmínila pár slov rovněž k veřejné správě jakožto službě veřejnosti. Ve většině případů, kdy jsem s úřady komunikovala, proběhla výměna informací rychle, ochotně a bezproblémově. Vyzdvihla bych spolupráci s agenturou CENIA, rovněž cenné informace se mi dostaly z Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence MŽP. Kromě toho jsem se však setkala s případem odmítnutí poskytnutí informace. Jednalo se o případ, kdy byla namísto územního rozhodnutí uzavřena veřejnoprávní smlouva. Takový postup je při dodržení podmínek zcela legitimní na základě ustanovení § 78 odst. 3. stavebního zákona. Zástupce stavebního odboru Městského úřadu Polná odmítl zveřejnění smlouvy s konstatováním data jejího uzavření s odůvodněním, že další informace mohou být poskytnuty pouze účastníkům řízení.

Žádost o informace lze podat na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Důvody pro odepření informace jsou dány taxativně (ustanovení § 8 a § 15 ZinfŽP a § 7 až 12 InfZ) a informační zákony rovněž stanoví způsob, kterým je možno informace odepřít. Pro objasnění dodávám, že daný úřad odmítl poskytnout informace pouze neformálním emailem namísto správního rozhodnutí. Tato reakce mne vedla k zamýšlení, čím byla tato dezinterpretace způsobena, přičemž v reflexi těchto událostí mne napadly dva důvody. Buď si úřad mylně vykládal smlouvu veřejnoprávní jako smlouvu soukromoprávní nebo mohla být nevole k poskytnutí dokumentu způsobena obavami z obcházení stanoviska EIA. Tyto úvahy jsou čistě diskutabilní, nicméně je zcela zřejmé, že se v důsledku jednalo o postup nekorektní a neprofesionální.

ZÁVĚR

Civilizace ve svém vývoji dosáhla obrovských technických pokroků a je nesporné, že tyto pokroky umožňují lidstvu „růst“. Přesto je třeba si uvědomit, že nežijeme ve vakuu. Ovzduší, půda, vodní toky, les, krajina - všechny tyto jednotlivé složky jako součásti životního prostředí hrají podstatnou roli v životě každého z nás. Existence člověka je závislá na existenci těchto složek, kvalita jeho života je spjata s kvalitou životního prostředí. Přírodu nutně potřebujeme, a je tedy žádoucí ji chránit. Právě ona dostatečná ochrana životního prostředí je poměrně komplikovanou záležitostí, a proto je zapotřebí zabezpečit jí také rovinou právní.

V diplomové práci jsem se zabývala procesem posuzování vlivů záměrů na životní prostředí. Hodnotila jsem současnou českou i unijní právní úpravu procesu EIA, zejména z pohledu změn, kterých tyto právní úpravy v poslední době doznaly (novelizace ZPV, stavebního zákona a kodifikace Směrnice EIA), stejně jako z pohledu změn připravovaných (novela Směrnice EIA). Při zpracování tématu jsem čerpala z různých pramenů. Základem se stala odborná literatura, právní předpisy a důvodové zprávy, další náměty mi poskytly také osobní konzultace s odborníky, četné odborné články a bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu a Soudního dvora EU.

V první části práce jsem pojednala o pojmu a charakteru procesu EIA, což jsem považovala za nezbytné pro náležité pochopení a dalšího vývoje procesu EIA. Zmínila jsem základní zásady, které proces EIA ovládají. V další kapitole jsem se zabývala zejména Aarhuskou úmluvou a Směrnicí EIA, neboť Česká republika byla povinna úpravu posuzování vlivů výše zmíněným dokumentům přizpůsobit. Institut EIA na poli evropského práva prošel celou řadou změn a Směrnice z roku 1985 byla několikrát novelizovaná. Z těchto důvodů EU přistoupila ke kodifikaci první Směrnice a v únoru tohoto roku vstoupila v platnost nová Směrnice EP a Rady 2011/92EU. V říjnu tohoto roku podala Evropská komise návrh na změnu Směrnice EIA. Novela se zaměřuje především na zkvalitnění procesu EIA. Klade si za cíl snížit administrativní náročnost procesu a posílit účast veřejnosti zakotvením některých dalších lhůt. Předkládanou novelu hodnotím převážně pozitivně, neboť reaguje na aktuální otázky, které v souvislosti s prováděním posuzování vlivů vyvstávají v praxi na povrch. Jisté pochybnosti spatřuji v reálných

možnostech provedení snahy *přizpůsobit proces EIA tzv. novým výzvám*. V praxi by se například jevy jako změna klimatu těžko exaktně posuzovaly a mohly by být spíše důvodem k obstrukcím.

Následně jsem přistoupila k rozboru platné právní úpravy, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Zabývala jsem se rovněž zapojením účasti veřejnosti do procesu EIA a také dílčí úpravou procesu EIA ve stavebním zákoně. Při tomto rozboru jsem již upozornila na některé nedostatky.

Jistou nedokonalost ZPV spatřuji ve skutečnosti, že žádným způsobem nezohledňuje individualitu záměru a všechny lhůty stanovuje zákon jednotně. (Lhůta k připomínkování v případě oznámení činí 20 dnů, ve zbylých případech činí 30 dnů. Vypracování posudku je omezeno 60 denní lhůtou a lhůta k pořízení závěru z veřejného projednání je stanovena na 10 dnů.) Pochopit veškeré souvislosti záměru s plánovanou výstavbou a uvědomit si jeho možné dopady není jednoduchá záležitost ani pro odborníka, natož pro laika. Jednou věcí je se o plánované výstavbě dozvědět, druhou stranou mince však je reálná možnost veřejnosti se do procesu EIA kvalifikovaně zapojit. Laická veřejnost nemůže objemné množství dokumentů (posudky dosahující stovek stran) v tak omezeném čase vstřebat, natož se k nim smysluplně vyjádřit. Reálným příkladem, který dokládá alarmující skutečnost, že ani zpracovatel posudku není schopen se všemi připomínkami a vyjádřeními se v zákonem stanovené lhůtě objektivně vypořádat, je výstavba jaderných bloků JE Temelín v roce 2012 (shromáždilo se téměř tisíc stran připomínek k dokumentaci!)

Dokumentace a posudek (ač význam posudku od nabytí účinnosti novely stavebního zákona bude podstatně menší) jsou důležité odborné podklady pro rozhodování v konečné fázi procesu, a je zapotřebí, aby výstupy zpracovatelů byly kvalitní. Domnívám se, že by měla fungovat účinná kontrola autorizovaných osob. V současné době je kontrola v rukou MŽP, jiná forma sdružení je zcela dobrovolná. De lege ferenda tedy lze uvažovat o dohledu v rámci samosprávy a zřízení profesní komory s povinným členstvím.

Specifikem české právní úpravy je konstrukce procesu EIA jako samostatného procesu. V rámci zemí EU je tato koncepce ojedinělá a přináší své problémy. Přezkum stanoviska EIA (potažmo závěru zjišťovacího řízení) je možný až v rámci přezkumu rozhodnutí, které je vydáno v navazujícím správním řízení. S tím souvisí fakt, že okruh účastníků v navazujících správních řízeních je v jednotlivých právních předpisech upraven

odlišně a nekryje se s okruhem účastníků v procesu EIA. Jiným způsobem, kterým se lze správního řízení účastnit přímo, je využít ustanovení § 23 odst. 9 ZPV. Toto oprávnění je však poskytnuto pouze občanskému sdružení nebo obecně prospěšné společnosti a je podmíněno splněním zákonných podmínek. Splnění všech těchto podmínek však není vždy objektivně možné, nad to soudní přezkum závěru zjišťovacího řízení je umožněn pouze v rámci přezkumu navazujícího správního rozhodnutí. Podle mého názoru je ustanovení ZPV v rozporu s požadavky Aarhuské úmluvy a Směrnicí EIA.

Výrazné zlepšení situace nepřinesla ani novela ZPV, která deklaruje právo na soudní přezkum na základě ZPV, avšak tuto možnost omezila pouze na právnické osoby. Pochybnost nad to vzbuzuje vyloučení odkladného účinku u těchto žalob. Mám za to, že takové nastavení není v souladu s požadavkem efektivnosti soudního přezkumu. Investorovi nic nebrání svůj záměr realizovat, což však může mít nevratné dopady na životní prostředí. Proces EIA se v takových případech zcela míjí svému účelu, kterým je zejména prevence. Ve skutečnosti si účastníci mohou zvolit, které úpravy k soudnímu přezkumu využijí. Jako efektivnější způsob se mi jeví ten první, neboť odkladný účinek u těchto žalob a priori vyloučen není. Ba naopak, Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že pro zajištění včasné a spravedlivé soudní ochrany musí být žádostem stěžovatelů na priznání odkladného účinku správních žalob vyhověno.

Další zásadní problém spatřuji v českém pojetí účasti fyzických osob v navazujícím správním řízení a potažmo zajištění práva těchto osob na zmíněný soudní přezkum. Přímou účast fyzických osob v následném správním řízení ZPV nepřipouští, účast fyzických osob podléhá úpravě ve zvláštních právních předpisech. Koncepce úcastenství je však oproti koncepci v čl. 9 Aarhuské úmluvy i ustanovení Směrnice EIA restriktivní, což například dokládá úprava ve stavebním zákoně.

Jiný nedostatek spatřuji v následném osudu negativního stanoviska EIA. Konstatování, že záměr má závažný vliv na životní prostředí, investorovi a priori nebrání stavbu zrealizovat. Kladně v tomto ohledu hodnotím návrh novely Směrnice EIA, který přináší povinnost členských států zavést mechanismy na monitoring těchto záměrů. Je nutno konstatovat, že realizace výstavby i přes nesouhlasné stanovisko EIA bude spíše ojedinělou záležitostí. Při dokumentaci výsledků procesu EIA na Vysočině v rozmezí tří let, jsem se setkala pouze s jedním případem vydání nesouhlasného stanoviska, u kterého dosud nebylo o vydání územní rozhodnutí ani zažádáno.

Možností jak výše uvedené problémy napravit je podle mého názoru pojmout výstupy procesu EIA jako správní rozhodnutí nebo integrace procesu EIA do následných správních řízení.

Dílicí integrace procesu EIA byla uplatněna ve stavebním zákoně. V říjnu tohoto roku byla přijata novela stavebního zákona, která od 1. 1. 2013 umožní paralelní souběh procesu EIA a územního řízení. Tuto změnu hodnotím pozitivně. Je nesporné, že v případě sjednocení procesu EIA s územním řízením se sníží administrativní náročnost, poněvadž odpadá zdvojení některých úkonů. Rovněž tím dojde k velké časové úspoře, neboť dochází ke zkrácení některých lhůt (je zavedena 15 denní lhůta k vydání stanoviska, odpadá lhůta ke zpracování posudku a lhůta k vyjádření k posudku). Společný postup podle stavebního zákona by měl činit zhruba 60 dní. Časová úspora přináší výhody zejména pro investora, na druhé straně však přináší podstatně menší prostor pro zapojení veřejnosti do procesu EIA. Investorovi rovněž odpadají náklady na vypracování posudku.

Jistou nevýhodou spatřuji v tom, že regulační plán je možno vydat bez stanoviska a pro územní rozhodnutí je stanovena fikce pozitivního rozhodnutí. Pokud příslušný úřad nestihne stanovisko vydat, nebo jej záměrně nevydá, bude se mít za to, že záměr nemá negativní vliv na životní prostředí. Tento postoj nemusí být příslušným úřadem jakkoliv zdůvodněn a investor má otevřenou cestu k realizaci plánované výstavby. Jelikož posudek nadále představuje pouze interní podklad pro rozhodnutí stavebního úřadu, posouzení záměru z odborného hlediska nebude veřejnosti nikterak známo. Obávám se, že tato konstrukce vyvolává nebezpečí zvýšeného tlaku investorů na příslušné úřady, jejichž mlčení bude možnou cestou, jak snadno proces EIA legálně obejít. Možnost účasti fyzických osob v územním a stavebním řízení je stále omezena, což považuji za nekompatibilní s požadavky Aarhuské úmluvy, jak jsem zmínila. Jak bude toto propojení ve skutečnosti fungovat, ukáže následná praxe.

V praktické části práce jsem se zaměřila na proces EIA v kraji Vysočina, jehož výsledky jsem podrobně shrnula v „Analýza zjištěných dat a průzkumu.“ Nejprve jsem zhodnotila proces EIA v jednotlivých letech a podrobnou statistiku jsem vyobrazila pomocí četných grafů, které jsou součástí příloh. V následné analýze jsem zkoumala, jak se projeví dopady novelizací ZPV a porovnávala jsem proces EIA v kraji Vysočina ve vztahu k procesu EIA v České republice.

Spornou otázkou, které jsem věnovala značný prostor v druhé fázi své praktické části diplomové práce, je závaznost stanoviska. Stanovisko EIA je závazné pouze procesně, což znamená, že ne vždy musí být podmínky stanoviska brány v úvahu. Má-li pro to správní úřad své důvody, může se od podmínek věcně odchýlit. U vybraných územních a stavebních rozhodnutí jsem zkoumala, jak jsou podmínky stanoviska EIA v těchto řízeních respektovány. Vyhodnotila jsem, že dotčené správní úřady vždy zásadní obsah stanoviska EIA do následného rozhodnutí vtělily. Tento postoj hodnotím velmi kladně, poněvadž podle mne proto, aby byl proces EIA efektivní, je zapotřebí, aby podmínky stanoviska EIA byly správním úřadem přebírány v maximální možné míře. V závěrečné analýze procesu EIA v kraji Vysočina však upozorňuji na skutečnost, že průzkum nemusí být směrodatný pro všechny záměry, natož pro celé území České republiky. Při formulování závěrů je třeba postupovat velmi obezřetně, neboť proces EIA je ve všech ohledech naprosto specifický. Zmínila jsem, že tato specifická je dána různorodostí jednotlivých záměrů a podmínek, za kterých se plánovaná výstavba uskutečňuje. Také při tvorbě statistik procesu EIA je třeba mít tyto skutečnosti na zřeteli.

Na závěr bych ráda poznamenala, že poměrně zásadní otázkou celého procesu je jeho časová i finanční náročnost. Je nepochybné, že proces EIA klade na investora vysoké nároky. Jednak na čas, jednak na peníze. V případě zpracování dokumentace sehrává podstatnou roli vždy kombinace různých faktorů, ať už je to samotný charakter projektu, jeho umístění nebo rozsah. Důležitou a ve své podstatě nepředvídatelnou roli bude také hrát vůle a úmysl jednotlivých osob, které do procesu EIA vstupují. Tím je proces EIA ojedinělý, a proto se bude doba zpracování dokumentace a následně jeho cena lišit vždy případ od případu. Cestu k časové i finanční úspoře spatřuji v integraci procesu EIA do následných rozhodovacích a povolovacích řízení. Tuto koncepci v současné době umožňuje alespoň částečně stavební zákon.

Samotnou otázkou zůstává „obcházení procesu EIA“. Je známo, že v oblastech, které jsou spojeny s velkými finančními částky, a je nepochybné, že záměry podléhající procesu EIA koncipované jako velkokapacitní do této oblasti zcela zřetelně spadají, hraje vždy podstatnou roli celková situace. V současné době, kdy u valné většiny projektů navíc existuje možnost získání dotací z Evropské unie, je evidentní, že tlak investora bývá podmíněn rovněž „bojem o čas“. Žádosti o dotace z EU jsou vždy podmíněny konkrétními

lhůtami, jejichž nesplnění má za následek nemožnost čerpání finančních prostředků, což by ve většině případů znamenalo nemožnost realizace takového projektu.

V samotném závěru se vracím k již vyřčenému. Několikrát jsem v této práci zmínila důležitost a opodstatněnost institutu posuzování vlivů na životní prostředí. Tyto skutečnosti vyplývají z principiálních zásad procesu EIA, zejména z principu prevence, neboť posuzování vlivů umožňuje nevratným škodám na životním prostředí předcházet nebo škody alespoň minimalizovat a nad to se dotýká všech složek životního prostředí, a proto je chápán jako průřezový (neboli horizontální) nástroj ochrany životního prostředí. Na základě výše uvedených argumentů jsem toho názoru, že česká právní úprava procesu EIA stále není plně v souladu se všemi požadavky evropské právní úpravy a Aarhuské úmluvy, a proto považuji za nezbytné ve snaze o zlepšení celkové stavu neustávat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

České zkratky

AÚ	Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva)
CEMC	České ekologické manažerské centrum
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
InfZ	Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
KHS	Krajská hygienická stanice
KÚ	Krajský úřad
LISTINA	Listina základních práv a svobod
NATURA 2000	soustava chráněných území evropského významu
MŽP	Ministerstvo životního prostředí ČR
OSN	Organizace spojených národů
Proces EIA	Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí podle zákona č. 101/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů
První směrnice	
EIA	Směrnice Rady 85/337/EHS, o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
Směrnice EIA	Směrnice EP a Rady 2011/92/EU
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
SŘS	Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Stavební zákon	Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
ÚSTAVA	Ústavní zákon č.1/1993 Sb.
ZinfŽP	Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů
ZPV	Zákon 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů
ŽP	Životní prostředí

Anglické zkratky

EIA	Environmental Impact Assessment
NEPA	National Environmental Policy Act
SEA	Strategic Environmental Assessment

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFIE

ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P.: *Mezinárodní právo veřejné*. 1. vyd. Praha : C.H.Beck, 2008.

DAMOHOŘSKÝ, M. a kol.: *Právo životního prostředí*. 3.vyd. Praha : C. H. Beck, 2010.

DVOŘÁK, L.: *Zákon o posuzování vlivu na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha ABF: ARCH, 2005.

HENDRYCH, D. a kol.: *Správní právo, obecná část*. 7. vyd. Praha : C.H. Beck, 2009.

KLIKOVÁ, A., HAVLAN, P., VALACHOVÁ K., HAMPLOVÁ, E.: *Stavební právo – praktická právní příručka*. Vyd. Praha : Linde, 2009.

KOLEKTIV AUTORŮ: *Správní procesy v právu životního prostředí*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2010.

MEZŘICKÝ, V.: *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Vyd. Praha : Portál, 2005.

PETRŽÍLEK P., GUTH J., TÝCOVÁ G.: *Předpisy o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem*. 1. Vyd. Praha : ARCH, 2002.

SYLLOVÁ, J.: *Lisabonská smlouva. Komentář*. 1.vyd Praha : C. H. Beck, 2010.

TICHÁ A KOLEKTIV, *Slovník pojmů užívaných v právu životního prostředí*. 1. vyd. ABF Praha ABF : ARCH, 2004.

ODBORNÉ ČLÁNKY A JINÉ PRAMENY

ADAMEOVÁ, Z.: *Účast veřejnosti v procesu EIA – případ České republiky*. In *České právo životního prostředí*, 2011, č. 2.

ČERNÝ, P.: *Nedostatek implementace čl. 9 Aarhuské úmluvy v České republice*. Ekologický právní servis, 2010.

DVOŘÁK, L.: *Procedurální vazby stavebního zákona a posuzování vlivů na životní prostředí*. In *Časopis stavebnictví*, 2008, č. 4.

DVOŘÁK, L.: *Proces posuzování na životní prostředí – oznámení a zjišťovací řízení*. In *Zpravodaj EIA-IPPC-SEA*, 2010, č. 4.

DVOŘÁK, L.: *Proces posuzování vlivů na životní prostředí – stanovisko EIA*. In Zpravodaj EIA, EIA-IPPC-SEA, 2011, č. 4.

DVOŘÁK, L.: *Veřejné projednání*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2011, č.3.

LHOTÁKOVÁ J., VRAVNÍKOVÁ L., ČÍŽEK V.: *Posuzování vlivů na životní prostředí v datech a číslech*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2006, č.2.

MOTZSKE, R., PODSKALSKÁ S.: *Aarhuská úmluva ve správní a soudní praxi*. Planeta, 2007, č. 6.

POLITIKA UNIE – Ochrana životního prostředí: *Posuzování vlivů soukromých a veřejných záměrů na životní prostředí – judikatura ke směrnici 85/337/EHS*. ASPI, 2012, č. 1.

SOBOTKA, M., HUMLÍČKOVÁ, P.: *Rozšíření účasti veřejnosti (?) aneb několik poznámek k jedné zbytečné novele zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*. In České právo životního prostředí, 2010, č. 1.

ŠPELINOVÁ, I., VRAVNÍKOVÁ, L.: *Statistika posuzování vlivů na životní prostředí*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2010, č.3.

VRAVNÍKOVÁ, L.: *Úpravy v informačním systému EIA*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2012, č. 2.

ZÁRUBA, L.: *Připravovaná „velká“ novela stavebního zákona*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2011, č. 3.

ZÁRUBA, L.: *Novela zákona o posuzování vlivů na životní prostředí*. In Zpravodaj EIA-IPPC-SEA, 2012, č.2.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

www.arnika.org

www.casopisstavebnictvi.cz

www.cenia.cz

www.curia.europa.eu

www.env.cz

www.epa.gov

www.eurlex.europa.eu

www.nssoud.cz

www.mzp.cz

www.obcan.ecn.cz

www.otevrete.cz

www.senat.cz

www.spalovnachotikov.info

www.unesco.org

www.ucastverejnosti.cz

www.zelenykruh.cz/

ABSTRAKT

Tématem diplomové práce je Právní problematika posuzování vlivů na životní prostředí. Diplomová práce je rozčleněna do tří částí. První část pojednává o pojmu procesu EIA a zaznamenává jeho historický vývoj v mezinárodních dokumentech a v evropském právu. Věnuje se zejména Úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí a Směrnicí Rady 85/337/EHS, následně kodifikovanou Směrnicí EP a Rady 2011/92/EU. Druhá část práce se soustřeďuje na českou právní úpravu, zákon č. 100/2000 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. První kapitola stručně popisuje účastníky, kteří do procesu EIA vstupují. Tato kapitola je následována rozbohem jednotlivých fází procesu EIA. Další prostor je věnován dílčímu tématu procesu EIA, kterou je účast veřejnosti a zkoumá kompatibilitu české právní úpravy s požadavky Aarhuské úmluvy. Poslední kapitola se zabývá úpravou procesu EIA v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Třetí část diplomové práce nabízí různorodou statistiku procesu EIA v kraji Vysočina. Zjištěné údaje jsou vyobrazeny v grafech, které jsou součástí přílohy v závěru práce. Druhá fáze praktické části práce zaměřuje na problematiku otázku „závažnost stanoviska“. Vybraná územní rozhodnutí a stavební povolení jsou podrobeny analýze, která si klade za cíl zjistit respektování požadavků stanoviska EIA v následných správních rozhodnutích.

ABSTRACT

The topic of the thesis is Legal Issues of the Environmental Impact Assessment. The thesis is divided into three parts. The first part deals with the concept of EIA, it talks about the historical development in international law and also the EU law. It mainly deals with The Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters and with the „EIA directives“ (Council directive 85/337/EEC, subsequently codified by European parliament and Council Directive 2011/92/EU.) The second part of the thesis concentrates on the Czech legal regulation included in Act No. 100/2001 Coll., The environmental impact assessment, as amended. The first chapter briefly describes the participations of the EIA process. This chapter is followed by the analysis of each stage of the process. One of the special topic is provided in a further chapter. This chapter analyses public participation and examines the compatibility the Czech legal regulation with the Aarhus convention. The last chapter deals with the process EIA in the Act No 183/2006 Coll. The third part of the thesis provides varied statistisc of the EIA process in the Vysocina Region. The data are recorded in the diagrams added in the conclusion. In the second phase, the practical part of the thesis focuses on the problematic question that is „legally binding of the Evironmental Impact Satement (EIS).“ Selected zoning decisions and building permits are analyzed and it aims to determine how the requiremets of EIS in these administrative decisions are respected.

SUMARRY / Legal Issues of the Environmental Impact Assesment

The thesis deals with the horizontal tool in the area of environmental quality protection, the Environmental Impact Assessment (EIA). The main goal of the EIA process is to provide an assessment in case of a significant effect on the environment.

The purpose of the thesis is to introduce the EIA process in context. The original EU legal regulation is described in the first part of the thesis.

The second part is focused on specific attributes of the Czech legal regulation that is included in the legal act no. 100/2001 Sb. modified by further amendments. One of the chapters of this thesis is concentrated on the relation between the EIA process and the follow-up decision-making process. Because of incompatibility of the Czech legislation with the requirements of the Aarhus Convention and the EIA Directive special attention is given to the forms of public participation and the option of access to judicial review. The main problem is that some members of the public concerned are deprived the right to participate in decision-making process (which is separated from the EIA process).

Finally I focused my attention to the practical point of view of the EIA process. I made various diagrams of the EIA process in the Vysočina Region. The other issue is „legally binding of the Environmental Impact Statement (EIS).“ Because of that I analyzed selected zoning decisions and building permits and focused to determine how the requirements of EIS in these administrative decisions are respected.

KLÍČOVÁ SLOVA / KEY WORDS

- posuzování vlivů záměrů / Environmental Impact Assessment
- ochrana životního prostředí / environmental protection
- účast veřejnosti / public participation

PŘÍLOHY

Příloha A

Statistika procesu EIA na Vysočině

Příloha B

SOUHLASNÉ STANOVISKO

(k záměru „Místní komunikace Klafar II - ul. Dolní, Žďár nadsázkou“)

Příloha C

Územní rozhodnutí Městského úřadu Žďáru nad Sázavou

(podmínky pro umístění a projektovou přípravu)

Příloha D

Stavební povolení Městského úřadu Žďár nad Sázavou

(podmínky pro provedení stavby)

Příloha A

Statistika procesu EIA na Vysočině

Tabulka č. 1

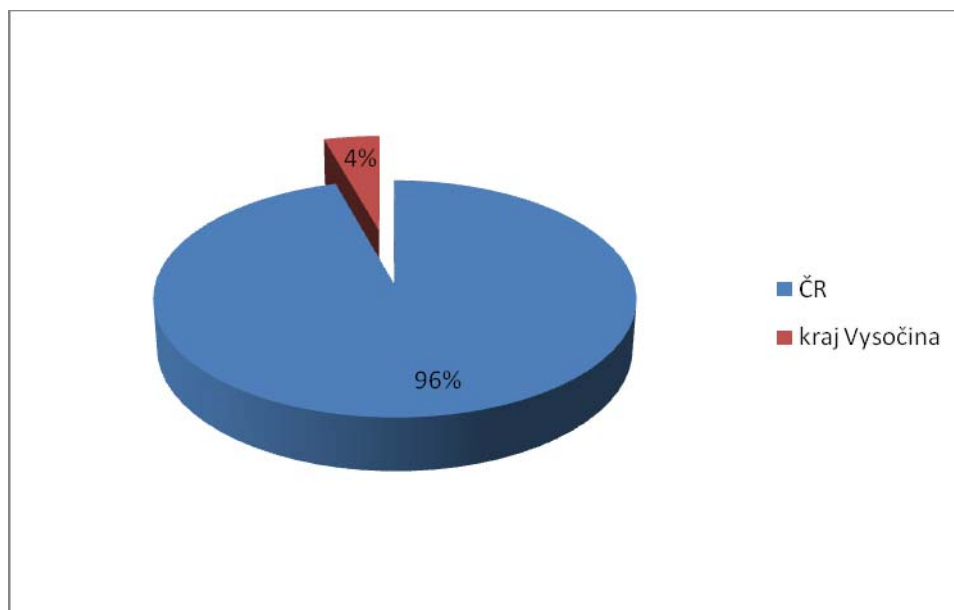
Nepřesnosti v údajích o počtu oznámení

Rok	2002	2004	2009
IS CENIA:	326	700	1291
Č. 2/2006:	487	750	0
Č. 3/2010:	477	749	1244

Zdroj CENIA, Zpravodaj EIA-IPPC-SEA 2006 č. 2 a 2010 č. 3

Graf č. 1.

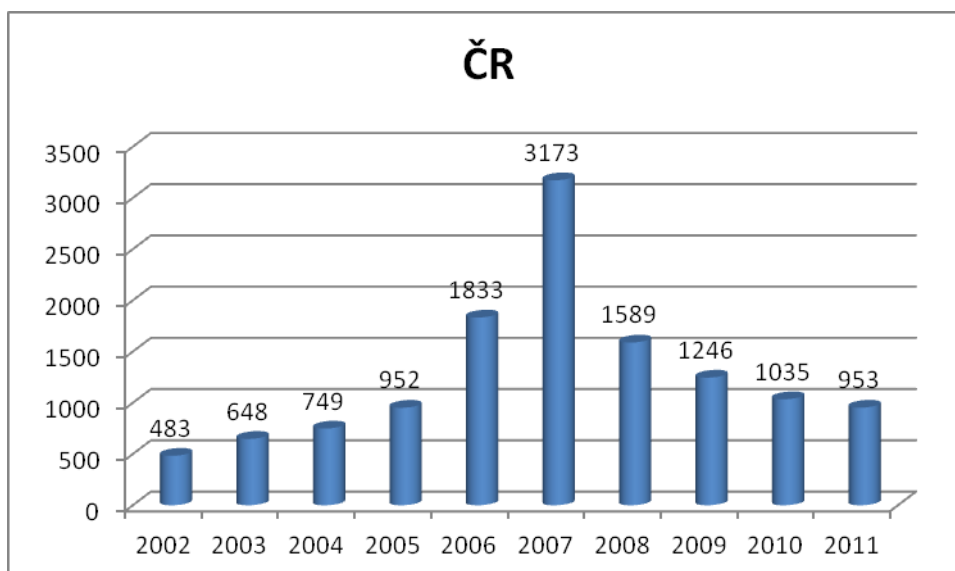
Celkový poměr počtu oznámení v letech 2002-2011

Zdroj: CENIA

Graf č. 2.

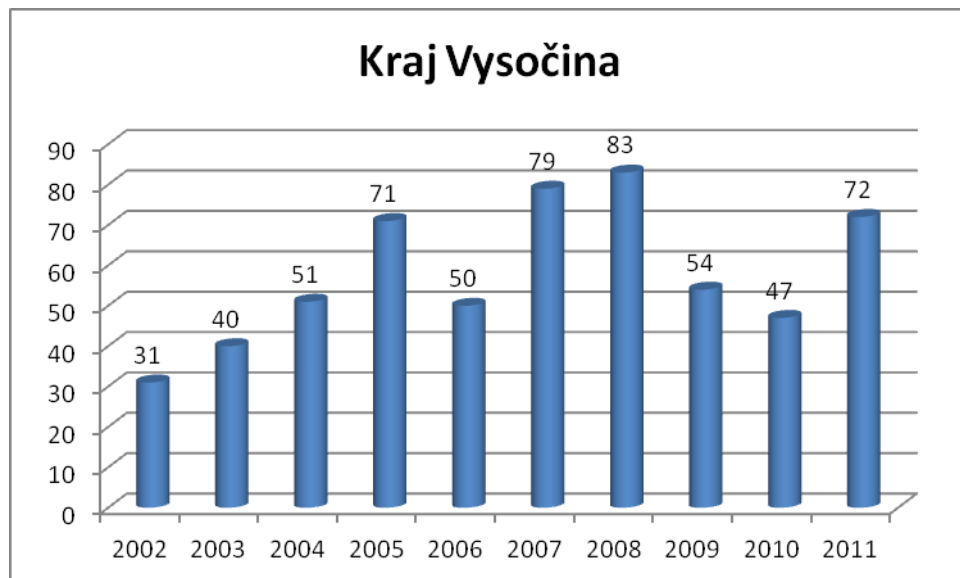
Počet oznámení v ČR v letech 2002-2011

Zdroj: CENIA

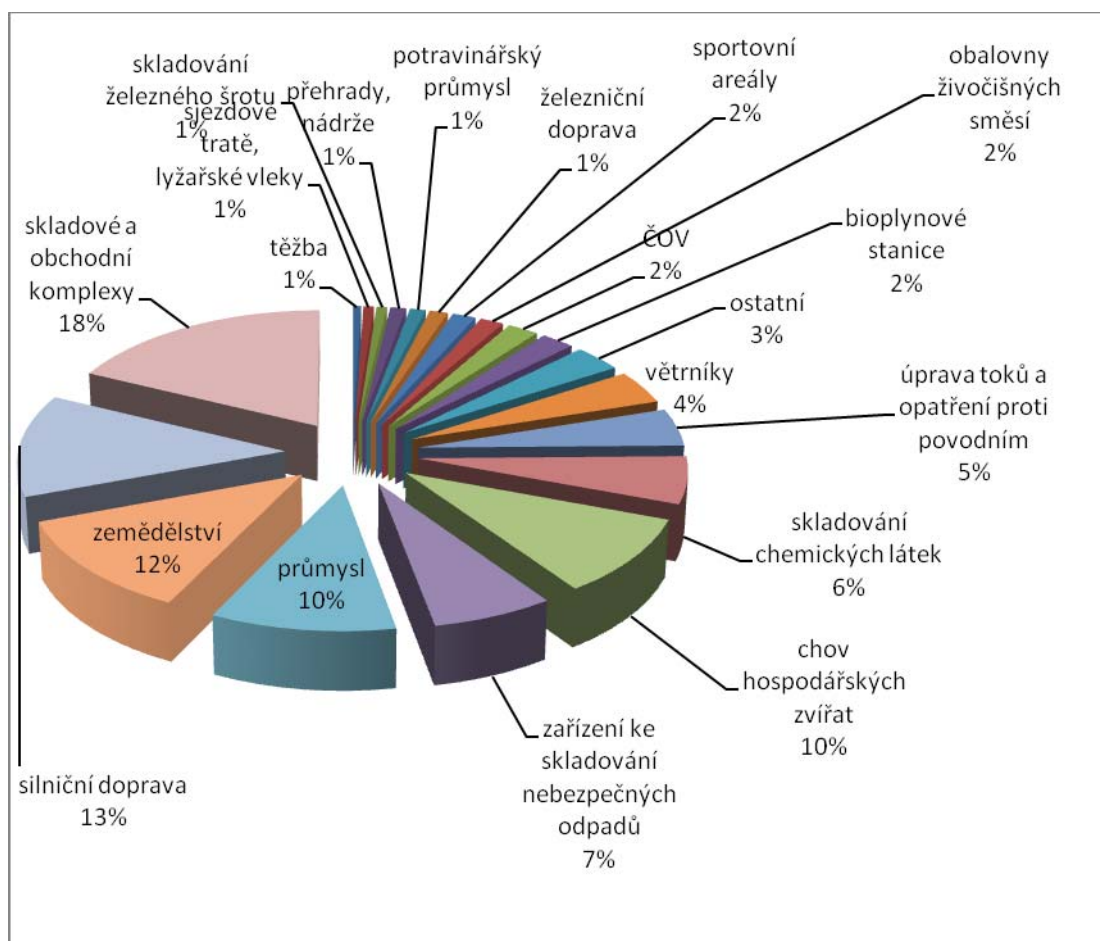
Graf č. 3.

Počet oznámení v kraji Vysočina v letech 2002-2011

Zdroj: CENIA

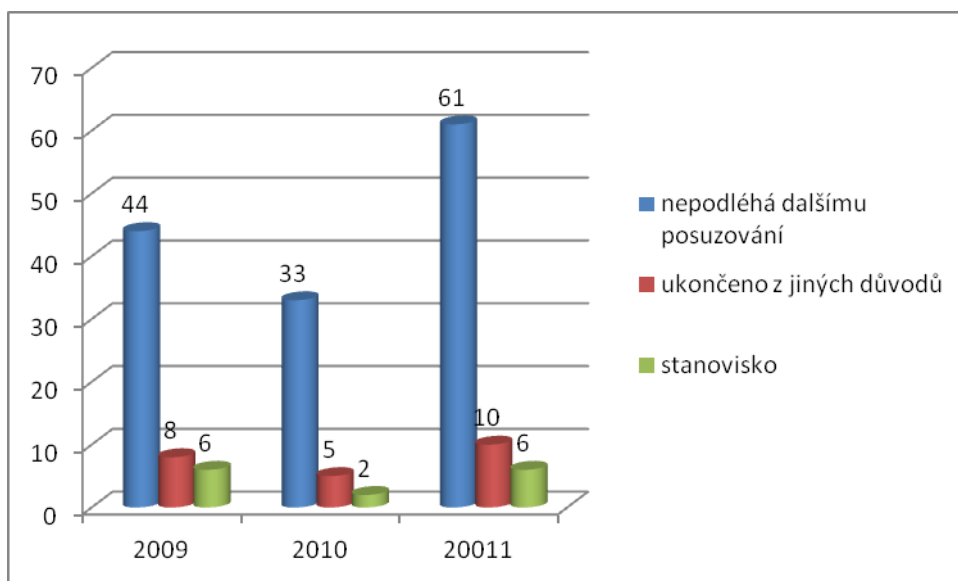
Graf č 4.
Členění záměrů dle odvětví v letech 2002-2011
(kraj Vysočina)

Zdroj: CENIA

Graf č. 5.

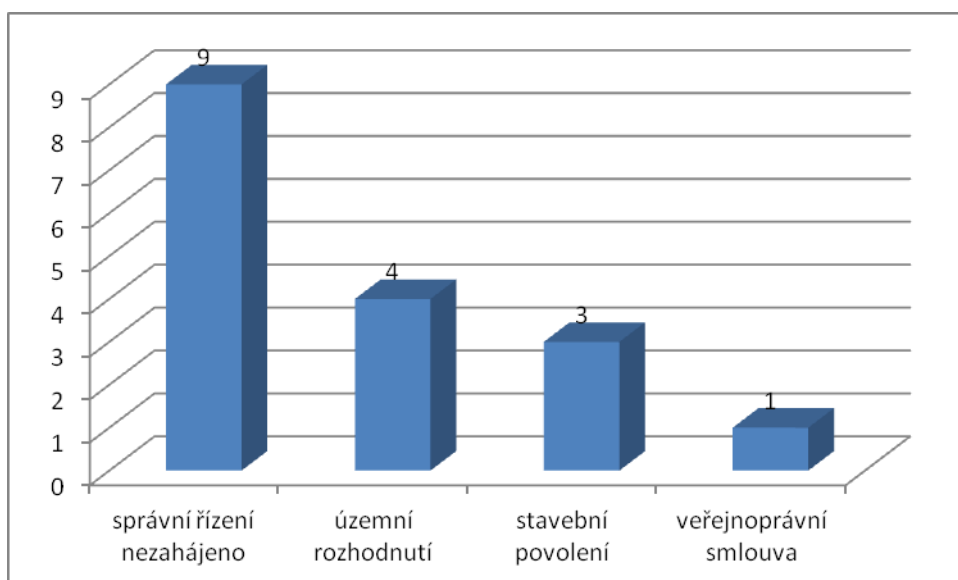
Výsledky procesu EIA v letech 2009-2011 v kraji Vysočina

Zdroj: CENIA

Graf č 6.

Územní a stavební řízení v případě záměrů, u nichž bylo v letech 2009-2011 v kraji Vysočina vydáno stanovisko EIA

Zdroj: CENIA

Příloha B

SOUHLASNÉ STANOVISKO k záměru

„Místní komunikace Klafar II - ul. Dolní, Žďár nad Sázavou“

Podmínky souhlasného stanoviska:

I. Pro fázi přípravy:

1) Navrhnout technicko-organizační opatření minimalizující negativní vliv stavby na životní prostředí.

2) Stanovit rozsah demoličních prací na objektech budovy a dopravního hřiště a provést výpočet kubatury odpadů

3) Navrhovat umístění obytných stavebních objektů a jiných staveb chráněných před vlivy hluku ve vzdálenosti minimálně 35m od osy komunikace.

4) Navrhnout vhodné ozelenění, včetně osázení dřevinami. Z hlediska ochrany rostlinných společenstev v okolí zamýšlené stavby je nutno zajistit především založení porostů z domácích stanovištně odpovídajících bylin a dřevin a zabránit šíření ruderalních druhů. Pro výsadby dřevin navrhnout geograficky původní dřeviny, přičemž je důležité zohlednit stanovištní podmínky (expozice, fyzikální a chemické vlastnosti půdního substrátu). Návrh výsadeb by měl být zpracován patřičně kvalifikovaným odborníkem.

5) Projednat a předložit ke schválení organizaci dopravy v souvislosti s realizací a provozem záměru, zahrnující zejména vyloučení nákladní dopravy z budoucího provozu na místní komunikaci Klafar II - ul. Dolní a místní komunikaci ul. Libická.

6) V rámci projektové dokumentace pro územní rozhodnutí bude předložena hluková studie v požadovaném rozsahu.

7) Most přes řeku Sázavu navrhnout tak, aby nedocházelo ke světelnému ovlivnění obytné zástavby na pravém břehu řeky Sázavy světly projíždějících vozidel.

II. Pro fázi výstavby:

8) Zpracovat plán organizace výstavby (POV). Do POV zahrnout následujících podmínky:

a) Do POV stavby jednoznačně promítnout zahájení zemních prací a přípravy území nejdříve ke konci vegetačního období z důvodu omezení vlivů na prostory reprodukce populací volně žijících živočichů.

b) Před zahájením stavby je třeba za účasti odborně způsobilé osoby provést odchyt obojživelníků (ropucha obecná, blatnice skvrnitá) a zajistit jejich transfer na nejbližší možnou vhodnou lokalitu.

c) Vybudovat po okrajích travnatých ploch několik míst s možností úkrytu pro plazy a obojživelníky.

d) Vytvořit periodickou kaluž, která by podpořila místní diverzitu ptáků a obojživelníků, případně vybudovat menší kompostovací plochu při okraji cest.

e) Veškerá odůvodněná kácení dřevin v nezbytně nutném minimálním rozsahu řešit zásadně v období vegetačního klidu.

f) Stavební práce s nasazením hlučných mechanismů a většího objemu dopravy realizovat výhradně v denní době. V noční době (tj. mezi 22:00 až 6:00) bude úplně vyloučena stavební činnost a stavební doprava.

g) V ranních a večerních hodinách (tj. od 6:00 do 7:00 a od 21:00 do 22:00) bude úplně vyloučen provoz stavební dopravy a hlučných stavebních mechanismů.

9) Při výstavbě realizovat opatření ke snížení emisí tuhých znečišťujících látek do ovzduší - udržovat čistotu staveniště a příjezdových komunikací na stavbu zametáním a kropením, včetně případného mytí podvozků vozidel při vyjíždění ze staveniště.

10) Důsledně zajistit rekultivaci všech pozemků, dotčených stavebními pracemi, z důvodu prevence šíření invazních a ruderalních druhů rostlin nebo alergenních plevelů.

11) Ozelenit volné plochy, především v západní a jižní části lokality, ihned po ukončení stavebních prací, nově vysazené zeleni věnovat péči, včetně zajištění závlah.

III. Pro fázi provozu:

12) Verifikovat kontrolním měřením zajištění ověřovaného vlivu hluku z dopravy po realizaci záměru na chráněný venkovní prostor nejbližší obytné zástavby.

Příloha C

Územní rozhodnutí Městského úřadu Žďáru nad Sázavou

- podmínky pro umístění a projektovou přípravu

7. Při vypracování projektové dokumentace budou respektovány podmínky a požadavky dotčených orgánů, vlastníků anebo správců stávajících toků a vedení technické a dopravní infrastruktury a ostatních účastníků řízení, stanovené ve vyjádřeních a stanoviscích – a to:
- ve stanovisku Krajského úřadu kraje Vysočina, Odboru životního prostředí ze dne 29.6.2009 pod č.j.: KUJI 51013/2009 OZP 1733/2008 Kle k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (výňatek):
    - ...*Podmínky souhlasného stanoviska:*
    - I. Pro fázi přípravy*
    - *Navrhnout vhodné ozelenění, včetně osázení dřevinami. Z hlediska ochrany rostlinných společenstev v okolí zamýšlené stavby je nutno zajistit především založení porostů z domácích stanovištně odpovídajících bylin a dřevin a zabránit šíření ruderalních druhů. Pro výsadby dřevin navrhnout geograficky původní dřeviny přičemž je důležité zohlednit stanovištní podmínky (expozice, fyzikální a chemické vlastnosti půdního substrátu). Návrh výsadeb by měl být zpracován patřičně kvalifikovaným odborníkem.*
    - *Most přes řeku Sázavu navrhnout tak, aby nedocházelo ke světelnému ovlivnění obytné zástavby na pravém břehu řeky Sázavy světlými projíždějících vozidel.*
    - II. Pro fázi výstavby:*
    - *Zpracovat plán organizace výstavby (POV). Do POV zahrnout následujících podmínky:*
      - a) *Do POV stavby jednoznačně promítnout zahájení zemních prací a přípravy území nejdříve ke konci vegetačního období z důvodu omezení vlivů na prostory reprodukce populací volně žijících živočichů.*
      - b) *Před zahájením stavby je třeba za účasti odborně způsobilé osoby provést odchyt obojživelníků (ropucha obecná, blatnice skvrnitá) a zajistit jejich transfer na nejbližší možnou vhodnou lokalitu.*
      - c) *Vybudovat po okrajích travnatých ploch několik míst s možností úkrytu pro plazy a obojživelníky.*
      - d) *Vytvořit periodickou kaluž, která by podpořila místní diverzitu ptáků a obojživelníků, případně vybudovat menší kompostovací plochu při okraji cest.*
      - e) *Veškerá odůvodněná kácení dřevin v nezbytně nutném minimálním rozsahu řešit zásadně v období vegetačního klidu.*
      - f) *Stavební práce s nasazením hlučných mechanismů a většího objemu dopravy realizovat výhradně v denní době. V noční době (tj. mezi 22:00 až 6:00) bude úplně vyloučena stavební činnost a stavební doprava.*
      - g) *V ranních a večerních hodinách (tj. od 6:00 do 7:00 a od 21:00 do 22:00) bude úplně vyloučen provoz stavební dopravy a hlučných stavebních mechanismů.*

Příloha D

Stavební povolení Městského úřadu Žďár nad Sázavou

- podmínky pro provedení stavby

10. Při provádění stavby budou respektovány podmínky a požadavky dotčených orgánů, vlastníků anebo správců stávajících vedení technické a dopravní infrastruktury a ostatních účastníků řízení, stanovené ve vyjádřeních a stanoviscích – a to:
- ve stanovisku Krajského úřadu kraje Vysočina, Odboru životního prostředí ze dne 29.6.2009 pod č.i.: KUJL 51013/2009 OZP 1733/2008 Kle k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (výňatek):
...Podmínky souhlasného stanoviska:
II. Pro fázi výstavby:
    - *Zpracovat plán organizace výstavby (POV). Do POV zahrnout následujících podmínky:*
      - a) *Do POV stavby jednoznačně promítnout zahájení zemních prací a přípravy území nejdříve ke konci vegetačního období z důvodu omezení vlivů na prostory reprodukce populací volně žijících živočichů.*
      - b) *Před zahájením stavby je třeba za účasti odborně způsobilé osoby provést odchyt obojživelníků (ropucha obecná, blatnice skvrnitá) a zajistit jejich transfer na neblížeš možnou vhodnou lokalitu.*
      - c) *Vybudovat po okrajích travnatých ploch několik míst s možností úkrytu pro plazy a obojživelníky.*
      - d) *Vytvořit periodickou kaluž, která by podpořila místní diverzitu ptáků a obojživelníků, případně vybudovat menší kompostovací plochu při okraji cest.*
      - e) *Veškerá odůvodněná kácení dřevin v nezbytně nutném minimálním rozsahu řešit zásadně v období vegetačního klidu.*
      - f) *Stavební práce s nasazením hlučných mechanismů a většího objemu dopravy realizovat výhradně v denní době. V noční době (tj. mezi 22:00 až 6:00) bude úplně vyloučena stavební činnost a stavební doprava.*
      - g) *V ranních a večerních hodinách (tj. od 6:00 do 7:00 a od 21:00 do 22:00) bude úplně vyloučen provoz stavební dopravy a hlučných stavebních mechanismů.*